

ΤΑ ΣΦΑΚΙΑ

Τριμηνιαία Έκδοση της **ΕΝΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΣΦΑΚΙΑΝΩΝ** Ζαλόγγου 13-15 Τ Κ 106 78 - ΑΘΗΝΑ
ΦΥΛΛΟ 145 Έτος 47 ΙΟΥΝΗΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2013 Τιμή φύλλου 0,01 €

ΠΛΗΡΗΘΥΝΟ
ΤΥΠΟΣ
Εκ. Γραφείο
ΚΕΛΜΗ. ΚΟΜΜΑΣ
Αριθμός Άδειας
ΕΣ43

Το ποίημα του Γερμανού Νομπελίστα ποιητή **Γκίντερ Γκρας** για την Ελληνική αντίσταση απέναντι στον οικονομικό ολοκληρωτισμό

Η Ντροπή της Ευρώπης

Στο χάος κοντά, γιατί δεν συμμορφώθηκε στις αγορές κι Εσύ μακριά από τη Χώρα, που Σου χάρισε το λίκνο.

Όσα εσύ με την ψυχή ζήτησες και νόμισες πως βρήκες, τώρα θα καταλυθούν και θα εκμηθεθούν σαν σκουριασμένα παλιοσιδέρα.

Σαν οφειλέτης διαπομπευμένος και γυμνός, υποφέρει μια Χώρα κι Εσύ, αντί για το ευχαριστώ που της οφείλεις, προσφέρεις λόγια κενά.

Καταδικασμένη σε φτώχεια η Χώρα αυτή, που ο πλούτος της κοσμεί Μουσεία: η λεία που Εσύ φυλάττεις.

Αυτοί που με τη δύναμη των όπλων είχαν επιτεθεί στη Χώρα την ευλογημένη με νησιά, στον στρατιωτικό τους σάκο κουβαλούσαν τον Χέλντερλιν.

Ελάχιστα αποδεκτή Χώρα, όμως οιπραξικοπηματίες της, κάποτε, από Εσένα, ως σύμμαχοι έγιναν αποδεκτοί.

Χώρα χωρίς δικαιώματα, που η ισχυρογνώμων εξουσία ολοένα και περισσότερο της σφίγγει το ζωνάρι.

Σ' Εσένα αντιστέκεται φορώντας μαύρα η Αντιγόνη, και σ' όλη τη Χώρα πένθος ντύνεται ο λαός, που Εσένα φιλοξένησε.

Όμως, έξω από τη Χώρα, του Κροίσου οι ακόλουθοι και οι όμοιοί του όλα όσα έχουν τη λάμψη του χρυσού στοιβάζουν στο δικό Σου θησαυροφυλάκιο.

Πιες επιτέλους, πιες! κραυγάζουν οι εγκάθετοι των Επιτρόπων- όμως ο Σωκράτης, με οργή Σου επιστρέφει το κύπελλο γεμάτο ως επάνω.

Θα καταραστούν εν χορώ, ό,τι είναι δικό Σου οι θεοί, που τον Ολυμπό τους η δική Σου θέληση ζητάει ν' απαλλοτριώσει.

Στερημένη από πνεύμα, Εσύ θα φθαρείς χωρίς τη Χώρα, που το πνεύμα της, Εσένα, Ευρώπη, δημιούργησε."

Κόντρα στην κοινωνική αποσύνθεση που επιβάλουν τα μνημόνια!

Άνεμος αντίστασης και δημιουργίας στα Σφακιά!

Η λαίλαπα της τρούικας και των μνημονίων έχει διαλύσει τους μισθούς, τις συντάξεις και τις δουλειές. Γίνεται απειλή εξόντωσης για την οικονομική κατάσταση και επιβίωση, ολοένα και περισσότερων πολιτών.

Ξεριζώνει και καταστρέφει, κατακτημένα με αίμα δημοκρατικά δικαιώματα, αφανίζει δημόσια και συλλογικά αγαθά. Η ιδιωτικοποίηση του νερού και της ενέργειας, η διάλυση του συστήματος υγείας και του εκπαιδευτικού συστήματος, είναι ορατές πλευρές της βαθιάς διαδικασίας φτωχοποίησης των πολιτών, αλλά και της γενικευμένης πολιτισμικής φτωχοποίησης της κοινωνίας.

Κοινωνικά αγαθά στραγγαλίζονται, συρρικνώνονται και μεταλλάσσονται σε εμπόρευμα, που διέπεται από τους σκληρούς και απάνθρωπους νόμους της αγοράς.

Η κοινωνία οδηγείται σε αποσύνθεση. Υποχωρούν οι άγραφοι και θεσμοθετημένοι κώδικες αλληλεγγύης, ανατρέπονται αξίες και πρότυπα. Επικρατεί η λογική της ζούγκλας. Ο πολίτης, μετατρέπεται σε άβουλο καταναλωτή υποβαθμισμένων υπηρεσιών και προϊόντων, φοβισμένος απέναντι στην κρίση, απομονωμένος μπροστά στα τηλεοπτικά σκουπίδια, που κι αυτά, καλείται ο ίδιος να πληρώσει... Μέσα σ' αυτό το σκοτάδι, που μας βουλιάζει στη συλλογική κατήφεια, την κατάθλιψη, τον φόβο, την ανησυχία, τη βαθιά

οργή, το γκρέμισμα των ονείρων μας, υπάρχει πάντοτε το φως της ελπίδας που φεγγολιά μέσα στους κοινωνικούς αγώνες και τις συλλογικές δράσεις. Στους αγώνες για τη δημόσια εκπαίδευση και την υγεία για όλους. Για την ελεύθερη πρόσβαση στο νερό, και τελικά στην ίδια τη ζωή.

Ένα τέτοιο φως ελπίδας και αισιοδοξίας, λάμπει τα τελευταία χρόνια στα Σφακιά...

Μέσα στα δύσκολα χρόνια της πολυεπίπεδης ένδειας που βιώνει ο τόπος μας, το αγωνιστικό κίνημα της Δημοτικής μας αρχής, κατάφερε με τη βοήθεια, τη συμπαράσταση και την κινητοποίηση της Σφακιανής κοινωνίας, να πάρει τις τύχες μας στα χέρια του και να υλοποιήσει ένα μεγάλο έργο αναπτυξιακής προοπτικής των Σφακιών.

Με τα μικρά και μεγάλα έργα που γίνονται στα Σφακιά, είναι ορατά τα σημάδια της βελτίωσης της ζωής των συμπατριωτών μας, σε όλους τους τομείς.

Αγροτικοί δρόμοι, δίκτυα ύδρευσης, κατασκευή και εξοπλισμός του παρατημένου Ιατρείου, κάλυψη σχολικών αναγκών, δημοτικό φροντιστήριο, μέριμνα για την παιδεία και τους μαθητές, καθαρισμός παραλιών, ηλεκτροφωτισμοί, денδροφυτεύσεις, οικολογικές παρεμβάσεις, αθλητικές και πολιτιστικές διοργανώσεις, έργα ανάπλασης των χωριών μας. Φέτος τα Σφακιανόπουλα είχαν τα πρωτεία σε ποσοστά εισαγωγής

στα ΑΕΙ και ΤΕΙ!

Όταν τα μνημόνια κλείνουν τα Νοσοκομεία στη χώρα μας, στα Σφακιά μπήκαν τα θεμέλια και κατασκευάζεται με γοργούς ρυθμούς, το νέο Πολυδύναμο Περιφερειακό Ιατρείο Σφακιών, που θα αναβαθμίσει άρδην την πρωτοβάθμια υγεία στην περιοχή. Αλλά δεν τελώνει εδώ ο κατάλογος...

Όπως ανακοίνωσε και ο Περιφερειάρχης κ. Αρναουτάκης, στην ομιλία του, στην τελετή του θεμέλιου λίθου του Π.Π.Ι.Σφακιών, χρηματοδοτήθηκαν και άρχισαν να εκτελούνται έργα βασικής υποδομής στην περιοχή μας, που θα αλλάξουν όψη στα Σφακιά:

- Ξεκίνησαν τα έργα ασφαλτοστρώσεων ύψους 500.000 ευρώ, στον παραλιακό οδικό άξονα Σφακιών και σ' άλλα σημεία, - Υπογράφηκε η χρηματοδότηση 115.000 ευρώ για τη μελέτη του Βιολογικού καθαρισμού στο Φραγκοκάστελο.

- Υπογράφηκε η μελέτη για το κάστρο του Φραγκοκάστελου ύψους 35.000 ευρώ.

- Ξεκίνησε ήδη η κατασκευή της λιμνοδεξαμενής στον Καλλικράτη.

- Στην τελική ευθεία βρίσκεται η χρηματοδότηση αρδευτικών έργων, στα χωριά του Δήμου.

Όταν συναντιούνται δυναμικά, η αντίσταση, ο αγώνας, η διεκδίκηση, το όραμα και η συλλογική πάλη, οι κοινωνίες και οι άνθρωποι έχουν ελπίδα για το μέλλον τους. Ποιό σωστά: ΤΟ ΚΕΡΔΙΖΟΥΝ !

ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΜΑΣ

ΕΝΩΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΣΦΑΚΙΑΝΩΝ

1913-2013: 100 ΧΡΟΝΙΑ ΕΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

"Της αστραπής και της θρονής η Κρήτη και των κελαιδισμών και των αγώνων των αμείνων και των τροπαίων η Κρήτη των τυράννων ακοίμητη φοβέρα η Κρήτη" Κ.ΠΑΛΑΜΑΣ

ΤΡΙΛΟΓΙΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΜΝΗΜΗΣ: "Η ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ"

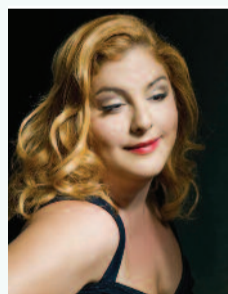
- ★ **Μέρος 1ο: "Ένας άγνωστος ήρωας: Η ιστορία του Καπετάν-Ξηρούχη"**
Τετάρτη 23 Οκτωβρίου 2013
- ★ **Μέρος 2ο: "Η συμβολή του πολιτικού Γ.Ξενοδάκη, πρωταγωνιστή στην Ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα"**
Δευτέρα 16 Δεκεμβρίου 2013
- ★ **Μέρος 3ο: "Οι ενωτικές επαναστάσεις των ετών 1841-1905 και η κοινωνικοπολιτική κατάσταση στη Κρήτη έως το 1912-13"**
Δευτέρα 20 Ιανουαρίου 2014

- Οι εκδηλώσεις ξεκινούν στις 08.00 το βράδυ.
- Θα τις πλουτίσουν με την μουσική τους, Κρητικά μουσικά σύνολα.

ΣΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΣΦΑΚΙΑΝΩΝ
ΕΜΜΑΝ. ΜΠΕΝΑΚΗ & ΖΑΛΟΓΓΟΥ 15 - ΑΘΗΝΑ

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ:
"ΕΝΩΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΣΦΑΚΙΑΝΩΝ"

Τετάρτη 20 Νοεμβρίου 2013 ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΕΝΗΣ ΤΖΑΤΖΙΜΑΚΗ

Η πατριώτισσά μας **Ελένη Τζατζιμάκη** παρουσιάζει ένα πρόγραμμα- αφιέρωμα **στις μουσικές του ευρωπαϊκού νότου και της Μεσογείου**, απαγγέλλοντας, εμβόλιμα, ποιήματα από τις δύο προσωπικές της ποιητικές συλλογές ("Μετά την ενηλικίωση", "Η μαγεία τις Άνωσης"- Εκδόσεις "Μελάνι").

Μαζί με τους δεξιοτέχνες μουσικούς **Νίκο Παπαναστασίου** (ακκορντεόν) και **Βασίλη Ραφανιώτη** (βιολί), η νεαρή ερμηνεύτρια θα επιχειρήσει μια από κοινού περιήγηση σε τοπία έθνικ και παραδοσιακές μελωδίες από όλον τον κόσμο, αναδεικνύοντας τη μουσική των λαών ως κοινή, άγραφη γλώσσα ανάμεσα στους ανθρώπους. Μεξικό, Ισπανία, Γαλλία, Πορτογαλία και Ιταλία συναντούν την Ελλάδα, τη Σμύρνη, την Κύπρο και τα Βαλκάνια σε μια δώρη μουσική περιπλάνηση με νοσταλγική διάθεση αλλά και πολύ κέφι, μέσα από τη φωνή της Ελένης Τζατζιμάκη και τη δεξιοτεχνία των δύο σπουδαιών μουσικών.

Η Ελένη Τζατζιμάκη, γνωστή από την πρώτη της δισκογραφική δουλειά «Κίρκη» καθώς και από το συγγραφικό ποιητικό της έργο, στέκεται με αισθαντικές ερμηνείες αλλά και τρυφερότητα απέναντι στις μουσικές του κόσμου, σε μια γκάμα που περιλαμβάνει από παραδοσιακά *fados* και ισπανικά *boleros* μέχρι ιταλικές *ταραντέλες* και *συμυρναιικούς αμανέδες*.

Κυριακή 12 Ιανουαρίου 2014 ώρα 11:30 π.μ. ΚΟΠΗ ΠΙΤΑΣ

Η κοπή της της πρωτοχρονιάτικης πίτας, θα γίνει στην αίθουσα της Ένωσης.

Κυριακή 26 Ιανουαρίου 2014 ώρα 1:0 μ.μ. ΕΤΗΣΙΟΣ ΧΟΡΟΣ

Ο Ετήσιος χορός θα γίνει φέτος, στο στο κρητικό κεντρο "Κάστρο", Τριπόλεως 3 Δάφνη (απέναντι από τη Γυμναστική Ακαδημία, πλησίον του σταθμού ΜΕΤΡΟ Δάφνης - διαθέτει parking)

Επικοινωνία: Κωσταντουδάκης Ν. Θωμάς Βασιλίας Μανουσογιαννάκης Σήφης

Αγαπητοί φίλοι και Συνεπαρκιώτες

Η Συντακτική επιτροπή της εφημερίδας μας και το Δ. Σ. της "Ένωσης των Απανταχού Σφακιανών",

ευχαριστούν θερμά όλους όσους ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα μας και έγιναν συνδρομητές στην εφημερίδα μας (σας) "ΤΑ ΣΦΑΚΙΑ".

Ευχαριστούμε περισσότερο, εκείνους που μπόρεσαν - πέραν της ετήσιας συνδρομής των 10 €, να ενισχύσουν την προσπάθεια μας, με μεγαλύτερα ποσά. Σε κάθε φύλλο, (σελ. 12), δημοσιεύουμε τα τελευταία ονόματα των συνδρομητών και τα ποσά που ο καθένας έστειλε, για την συνδρομή και οικονομική ενίσχυση της εφημερίδας.

Ο κατάλογος για τους μελλοντικούς συνδρομητές, θα συνεχιστεί.

Αγαπητοί φίλοι

Δεσμευόμαστε και αγωνιζόμαστε γι αυτό, ότι δεν θα σταματήσουμε να εκδίδουμε την εφημερίδα μας, σε πείσμα όλων αυτών, που προσπαθούν να απαλλοτριώσουν την εθνική και πολιτισμική μας ταυτότητα, τα ήθη και έθιμά μας, που ονειρεύονται να μας καταστήσουν μια φοβισμένη, άβουλη και εύκολα χειραγωγήσιμη μάζα...

Σ' αυτόν μας τον αγώνα, χρειαζόμαστε τη βοήθεια σας.

Κάνουμε έκκληση στους φίλους και αναγνώστες της εφημερίδας μας, που μέχρι στιγμή το αμέλησαν ή έληξε η συνδρομή τους, να ανταποκριθούν στο κάλεσμα μας, για οικονομική στήριξη της έκδοσης της, με ετήσια συνδρομή 10 €.

Σε κάθε φύλλο της εφημερίδας, υπάρχει η φωτογραφία, ενός Δελταρίου ΤΑΧΥΠΛΗΡΩΜΗΣ των ΕΛ.ΤΑ. Κόψτε το όπως δείχνει ο οδηγός, συμπληρώστε τα στοιχεία σας και το ποσόν που θέλετε να στείλετε για συνδρομή ή βοήθεια προς την εφημερίδα και δώστε το στον ταχυδρόμο ή το Ταχυδρομικό Κατάστημα των ΕΛ.ΤΑ, χωρίς να πληρώσετε καθόλου ταχυδρομικά έξοδα

Τριμηνιαία έκδοση της Ένωσης των Απανταχού Σφακιανών Ιδιοκτήτης

"Ένωση των Απανταχού Σφακιανών" ΕΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ & ΖΑΛΟΓΓΟΥ 15

ΤΚ 108 78 - Αθήνα

Τηλ. - FAX. : 210 3845143

www.ensfakia.gr

E-mail: info@ensfakia.gr

Εκδότης - Διευθυντής

Βαγγέλης Γουμενάκης

E-mail: vgs@otenet.gr

Συντακτική επιτροπή

Βαγγ. Γουμενάκης, Γερωνυμάκη Καλλιόπη

Γιάν. Πολυράκης, Σ.Μανουσογιαννάκης

Βασ. Θωμάς, Ανδρ. Κούνδουρος

Επιμέλεια φωτογραφιών

Βιβλιοπαρουσίαση

Σήφης Μανουσογιαννάκης

E-mail: sifis_imbros@yahoo.gr

Επιταγές - Εμβάσματα

Προς : Ένωση Απανταχού Σφακιανών

POSTE RESTANTE Κ.Τ.Α. ΑΙΟΛΟΥ 100

Τ.Κ. 10200 - Αθήνα

Επιμέλεια εντύπου -

Ηλεκτρονική σελιδοποίηση

Βαγγέλης Γουμενάκης

Σήφης Μανουσογιαννάκης

Δακτυλογράφηση χειρογράφων

Διόρθωση κειμένων

Χριστίνα Γερολυμάτου

Διαχωρισμός - Εκτύπωση

Ετικετοποίηση - Συσκευασία

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ

"ΑΠΑΡΣΙΣ"

Μυκηνών 9 - Κεραμεικός ΑΘΗΝΑ

Τηλ. 210 3455226

E-mail: aparsis.publ@gmail.com

Θεατρική παράσταση στ' Ασκύφου Σφακίων 70 Χρόνια από το θάνατο του μεγάλου πατριώτη, λόγιου και ποιητή Κωστή Παλαμά

Στον περίβολο χώρο του δημοτικού σχολείου Ασκύφου, παρουσιάστηκε το έργο της **Μαρινέλλας Βλαχάκη «Μουτζουρωτής Χαρτιών»** - ένα αφήγημα για τα παιδικά χρόνια του **Κωστή Παλαμά**, ενός από

τους σημαντικότερους Πνευματικούς Πατέρες της Ελλάδας. Την εκδήλωση - αφιέρωμα για τα 70 χρόνια από το θάνατο του ποιητή, διοργάνωσε η Περιφερική ενότητα Χανίων, ο Δήμος Σφακίων

και η ακούραστη συμπατριώτισσα μας **Ελισάβετ Βερούλη**, καθηγήτρια - μουσικός.

Η ΜΑΡΙΝΕΛΛΑ ΒΛΑΧΑΚΗ

Γεννήθηκε στα Χανιά όπου ζει κι εργάζεται. Από το 2000 έχει ιδρύσει και διευθύνει την Εταιρεία Τέχνης «Βιολέττα». Σκοπός του φορέα είναι η οργάνωση ποιητικών πολιτιστικών εκδηλώσεων, με έμφαση στις θεατρικές παραγωγές που βασίζονται σε λογοτεχνικά κείμενα. Έχουν εκδοθεί βιβλία της (ποίηση, μυθιστόρημα, παραμύθι). Ως ηθοποιός έχει δουλέψει στο θέατρο και την τηλεόραση.

Παρουσιάστηκε κατ' αρχήν το βιβλίο της Μαρινέλλας Βλαχάκη «Μουτζουρωτής Χαρτιών», από την ίδια την συγγραφέα και στη συνέχεια η θεατρική απόδοση του, με ερμηνεύτρια τη συγγραφέα και ηθοποιό Μαρινέλλα Βλαχάκη, σε σκηνοθετική επιμέλεια του **Κωστή Καπελώνη** και μουσική - τραγουδι του **Λεωνίδα Μαριδάκη**.

Ο Δήμαρχος Σφακίων **Πάυλος Πολάκης**, στην σύντομη ομιλία του, αναφέρθηκε στη προσωπικότητα του μεγάλου ποιητή και φλογερού πατριώτη και στην αναγκαιότητα πραγματοποίησης τέτοιων εκδηλώσεων πολιτισμού και παιδείας, που έχουμε τόσο ανάγκη στη πνευματική φτώχεια που βιώνουμε.

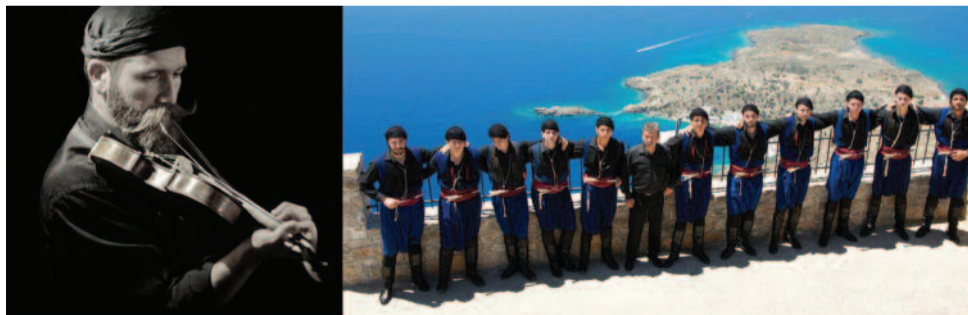

Στο μήνυμά της, η προϊσταμένη του Τμήματος Δια Βίου Μάθησης, Παιδείας & Απασχόλησης της Π.Ε. Χανίων, κ. **Κατερίνα Ζομπανάκη**, τόνισε μεταξύ άλλων: "... οι μέρες που βιώνουμε ως χώρα, επιβεβαιώνουν όλο και περισσότερο την επιλογή μας να αναδείξουμε και να προβάλλουμε τη δουλειά της δημιουργού **Μαρινέλλας Βλαχάκη**, όσο αφορά τον **Μεγάλο Έλληνα Κωστή Παλαμά που μέσα από το έργο του ανέδειξε τις έννοιες της Πατρίδας, της Ελευθερίας, της Γώσσας μας, σε δύσκολες εποχές για την νεότερη Ελλάδα. Σήμερα ο Παλαμάς είναι πιο επίκαιρος από ποτέ ..."**

Η Ελισάβετ Βερούλη, καθηγήτρια - μουσικός

ΧΟΡΟΕΣΠΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΒΟΡ. ΕΛΛΑΔΑΣ ΤΗΣ «ΕΝΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΣΦΑΚΙΑΝΩΝ»

4η ΧΟΡΟΕΣΠΕΡΙΔΑ του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ της ΕΝΩΣΗΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΣΦΑΚΙΑΝΩΝ

Καλεσμένοι μας, ο Αντώνης Μαρτσάκης με το συγκρότημα του και το χορευτικό συγκρότημα του Πολιτιστικού Συλλόγου Σφακίων "Τα Σφακιά" με 10μελή αποστολή, που για πρώτη φορά στην Βόρεια Ελλάδα, θα παρουσιάσει Κρητικούς χορούς.

Προσκαλούμε ούλα τα μέλη, ούλους τους φίλους μας και φίλους συνεπαρκιώτες μας ώστε να παρείσομε έως το πρωί.

Πλήρες μενού, Σφακιανό τσιγαριστό, βραστό κρέας, Σφακιανό πιλάφι, Σφακιανό τυρί, παξιμάδια και μέλι, άφθονη τσιπουδιά και Χανιώτικο κρασί.

Σάββατο 16 Νοεμβρίου | κέντρο Αρχόντισσα, αίθουσα "ΒΟ" | Για πληροφορίες 6977 77 35 67

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ «ΕΝΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΣΦΑΚΙΑΝΩΝ» ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΑΞΙΚΟΠΗΜΑΤΙΚΟ ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΤΗΣ Ε.Ρ.Τ.

Η «Ένωση των Απανταχού Σφακιανών», ως το πολιτιστικό σωματείο που αγκαλιάζει τους απανταχού στον κόσμο διαβιούντες Σφακιανούς, εκφράζοντας την αδούλωτη ψυχή και τους αγώνες και τις θυσίες για την ελευθερία και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ με

τον πιο απερίφραστο τρόπο την συστηματική επίθεση στον πολιτισμό, τις τέχνες και τις παραδόσεις του λαού μας, που κορυφώθηκε με το κλείσιμο της δημόσιας ραδιοτηλεόρασης και την μαζική απόλυση των 2.600 εργαζομένων της.

Το «μαύρο» που προσπαθούν να επιβάλουν στην ΕΡΤ, είναι «μαύρο» στην ενημέρωση και τον πολιτισμό, είναι η άνευ όρων παράδοση στις δυνάμεις του νεοφιλελεύθερου σκοταδισμού, της υποτέλειας και της χυδαίας εμπορευματοποίησης των δημόσιων αγαθών.

Συμμετέχουμε ενεργά στον αγώνα των εργαζομένων της ΕΡΤ για το αναφαίρετο δικαίωμά τους στη δουλειά και το δικαίωμα όλων μας στην αντικειμενική ενημέρωση και την διαφύλαξη της πολιτιστικής μας ταυτότητας και κληρονομιάς.

Η ΕΡΤ είναι και θα παραμείνει, ο κατ' εξοχήν εκφραστής των αξιών της ενημέ-

ρωσης, της ψυχαγωγίας και του πολιτισμού του ελληνικού λαού, στον αντίποδα των τηλεοπτικών σκουπιδιών, που κατέκλυσαν τις οθόνες μας τα τελευταία χρόνια.

ΔΙΟΡΘΩΣΗ

Στο προηγούμενο φύλλο 144 της Εφημερίδας μας "ΤΑ ΣΦΑΚΙΑ" σελ.2, στο άρθρο "ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΑ ΜΑΣ ΠΑΝΩ ΣΤΑ ΒΟΥΝΑ...", έγινε εκ παραδρομής, λανθασμένος υποπιλισμός από τον συντάκτη της εφημερίδας, στις δύο φωτογραφίες που ξαναπαραθέτουμε παρακάτω.

Οι κούμοι αυτοί είναι κατασκευασμένοι πρόσφατα και δεν έχουν σχέση με Μινωικές φρυτωρίες.

Ζητάμε συγγνώμη για το λάθος μας.

(Από τη σύνταξη)

ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΦΑΚΙΩΝ

Γράφει ο Τζωρτζάκης Μανώλης - Προπονητής Υπεύθ. Ακαδημιών Α.Γ.Σ. Σφακίων

ΑΝΟΔΟΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Α.Γ.Σ. ΣΦΑΚΙΩΝ

Ο Α.Γ.Σ. Σφακίων πέτυχε τελικά την άνοδο στο Β' τοπικό Χανίων αφού παρά την 4η θέση που κατέλαβε, μετά την διάλυση 2 ομάδων θα αγωνιζόταν σε μεγαλύτερη κατηγορία. Για να μπορέσουμε να ανταπεξέλθουμε στις απαιτήσεις της νέας περιόδου και με στόχο την οικονομική ενίσχυση του συλλόγου μας, το καλοκαίρι πραγματοποιήσαμε 2 συναυλίες με παραδοσιακά συγκροτήματα (Μαρτσάκης και Παντερμάκια οι οποίοι έπαιξαν αφιλοκαίρδός) και την φιλική συμμετοχή του μουσικοχορευτικού συλλόγου Σφακίων και της ριζικής ομάδας, τους οποίους και θερμά ευχαριστούμε.

Θερμά ευχαριστούμε επίσης τον δήμο Σφακίων και τον δήμαρχο μας Παύλο Πολάκη, καθώς και το ιατρικό προσωπικό του Ιατρείου Σφακίων και τον καρδιολόγο κ. Γαρυφαλάκη, για της ιατρικές εξετάσεις που έκαναν όλοι οι ποδοσφαιριστές της ομάδας μας.

Δημοτικά Γυμναστήρια Σφακίων

Ο Δήμος Σφακίων σας ενημερώνει ότι από την Δευτέρα 07 Οκτωβρίου 2013, θα επαναλειτούργησουν τα Δημοτικά γυμναστήρια σε Νομικιανά και Ασκύφου!

Το αναλυτικό πρόγραμμα και ωράριο λειτουργίας θα δημοσιοποιηθεί εγκαίρως! Για περισσότερες πληροφορίες στον δήμο Σφακίων και στον υπεύθυνο Γυμναστή Τζωρτζάκη Μανώλη.

Εγγραφές και προπονήσεις των παιδιών για να μάθουν ποδοσφαίρο

Εξ άλλου, ο Αθλητικός Γυμναστικός Σύλλογος Σφακίων σας ενημερώνει ότι ξεκινούν από το Σάββατο 28 / 09 / 2013 και ώρες 09.00 έως 11.00 οι εγγραφές και οι προπονήσεις των παιδιών, στα τμήματα εκμάθησης ποδοσφαίρου, για την σεζόν 2013-2014. Οι προπονήσεις θα γίνονται ανά τμήμα τις παρακάτω ώρες και μέρες:

- 1ο Τμήμα Αγόρια 08 έως 10 χρ: Σάββατο 09.00 - 10.20.
- 2ο Τμήμα Αγόρια 10 έως 12 χρ: Σάββατο 09.00 - 10.20. Τετάρτη 15.00 - 16.00.
- 3ο Τμήμα Αγόρια 12 έως 15 χρ: Σάββατο 10.15 - 11.45. Παρασκευή 15.00 - 16.00.
- 4ο Τμήμα Αγόρια - Κορίτσια 05 έως 08 χρ: Σάββατο 11.45 - 12.45.
- 5ο Τμήμα Κορίτσια: Σάββατο 11.45 - 13.00.

Οι ώρες ενδέχεται να αλλάζουν ανάλογα τα τμήματα και την εποχή. Το κόστος της ετήσιας εγγραφής είναι:

1. Για ένα παιδί 50 ευρώ.
2. Για δύο παιδιά 90 ευρώ.
3. Για τρία παιδιά 120 ευρώ.
4. 30 ευρώ για κάθε επιπλέον παιδί.

Τα παιδιά που θα εγγραφούν θα λάβουν δωρο αθλητικό υλικό για το 2013 -2014 και μια εκπαιδευτική κάρτα για τα μαγαζιά που είναι χορηγοί της ομάδας μας.

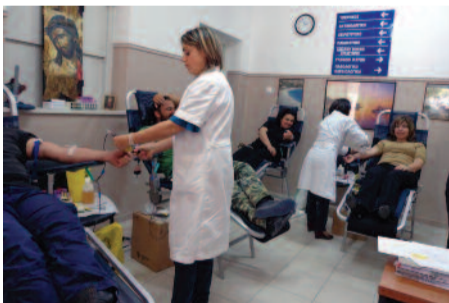
Οι εγγραφές στα τμήματα της Ακαδημίας μας, θα γίνονται δεκτές για όλο το χρόνο.

Για την σωστή οργάνωση και λειτουργία της Ακαδημίας και το καλό των παιδιών σας, θα θέλαμε να μας ενημερώσετε έγκαιρα για τις προθέσεις σας.

Πληροφορίες στα τηλέφωνα 6947573218 και 2825092361

Εθελοντική αιμοδοσία στα Σφακιά

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε στα Σφακιά τον Αύγουστο, η δεύτερη για φέτος, εθελοντική αιμοδοσία στα Σφακιά. Ο σύλλογος Εθελοντών αιμοδοτών Χανίων ευχαριστεί με ανακοίνωση του για την συνεργασία τους το νοσοκομείο Χανίων, τον δήμαρχο Σφακίων κ. Π. Πολάκη - Ιατρό εντατικολόγο χειρουργό, την Ιατρό κα Δήμητρα Καλεμάκη, την νοσηλεύτρια κα Ειρήνη Σάρα καθώς και όλους τους ανώνυμους εθελοντές αιμοδότες που έδωσαν το παρών για Τρίτη συνεχή χρονιά.

εθελοντές αιμοδότες που έδωσαν το παρών για Τρίτη συνεχή χρονιά.

ΟΙ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΗΜΟ ΣΦΑΚΙΩΝ

Από τον Τζωρτζάκη Μανώλη

Ο δήμος Σφακίων και αυτό το καλοκαίρι, προχώρησε στη διοργάνωση μιας σειράς αθλητικών γεγονότων έχοντας ως σκοπό να αναδείξουμε τις δυνατότητες που έχουμε σαν δήμος στον εναλλακτικό και αθλητικό τουρισμό, αλλά και την ενασχόληση των δημοτών μας με την άθληση!

• Τουρνουά Ομαδικών Αθλημάτων

Μπάσκετ 14 Ιούλη 2013
Beach Volley 21 Ιούλη 2013
Beach Soccer 28 Ιούλη 2013

Στα τουρνουά αυτά συμμετείχαν πάνω από 40 άτομα ενώ είχαμε συμμετοχές με ομάδες από τα Χανιά και το Ρέθυμνο! Στο τέλος κάθε τουρνουά έγινε η απονομή των μεταλλίων στους νικητές ενώ το τουρνουά beach soccer συνδυαστικό και με beach barbeque.

• Πρώτος Παγκρήτιος Αγώνας Φουσκωτών σκαφών

Στις 18 Αυγούστου 2013 στην θαλάσσια περιοχή της Χώρας Σφακίων έως το Λουτρό, ο δήμος Σφακίων και η Λέσχη Φουσκωτών Σκαφών Χανίων, διοργάνωσαν για πρώτη φορά στην Νότια Κρήτη, Παγκρήτιο Πρωτά-

Μερικά από τα φουσκωτά που πήραν μέρος στους αγώνες στην Χ. Σφακίων.

θλημα Φουσκωτών σκαφών.

Στους Αγώνες έλαβαν μέρος συνολικά 27 σκάφη σε 4 κατηγορίες: έως 200 ίππους, έως 300 ίππους, δυο μηχανές και αγωνιστικά σκάφη!

Η πετυχημένη διοργάνωση έκλεισε με παραδοσιακό κέρασμα από τον Δήμο Σφακίων, συνοδεία παραδοσιακής μουσικής από το μουσικό συγκρότημα των Καρκάνη Νίκου, Μπουχλάκη Τάσου, Καπριδάκη Αλέξανδρου και Χαβαλεδάκη Γιώργου, στο χώρο του λιμανιού.

Σημαντικό ρόλο στους αγώνες είχαν οι χορηγοί μικροί και μεγάλοι, οι οποίοι βοήθησαν στην πραγματοποίηση των αγώνων, βοηθώντας είτε οικονομικά, είτε υλικά, είτε με προσωπική εργασία, σε πολύ δύσκολες εποχές, στις οποίες μόνο με αλληλεγγύη και συλλογικότητα θα μπορέσουμε να αναδείξουμε και να προσφέρουμε στον τόπο μας!

Τα έσοδα των αγώνων διατέθηκαν για τις ανάγκες του Ιατρείου Σφακίων.

• ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑ 2013

Για μια ακόμα χρονιά ο Δήμος Σφακίων, πρόσφερε σε όλα τα παιδιά του δήμου μας, την δυνατότητα τους καλοκαιρινούς μήνες, να χαρούν με ασφάλεια τις πεντακάθαρες θάλασσες μας!

Το μακροβιότερο πρόγραμμα του δήμου μας (14χρονα) συγκέντρωσε συνολικά 132 μικρούς και μεγάλους από όλα τα χωριά του δήμου μας στην παραλία του Φραγκοκαστέλου, όπου οι 2 γυμναστές και 2 ναυαγώσες και βοηθοί του προγράμματος, μάθαιναν κολύμπι σε μικρά παιδιά, ενώ ταυτόχρονα έπαιζαν διάφορα παιδαγωγικά παιχνίδια, περνώντας ένα ευχάριστο καλοκαιρινό 2-ωρο στην παραλία!

Δεύτερος Αγώνας Τοξοβολίας στο Δάσος της Ανώπολης

Στις 25 Αυγούστου 2013, το Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων (Μ.Α.Ι.Χ.) και ο Δήμος Σφακίων, με την σύμφωνη γνώμη της Διεύθυνσης Δασών Χανίων, διοργάνωσαν τον 2ο Αγώνα Τοξοβολίας και παράλληλα το 2ο Σεμινάριο Τοξοβολίας στο δάσος της Ανώπολης!

Φέτος για πρώτη φορά έγινε ο 1ος αγώνας τοξοβο-

λίας για αρχάριους, υπό την αιγίδα του Σκοπευτικού Συλλόγου Χανίων (ΣΚΟΛΕΚ)!

Στους αγώνες έλαβαν μέρος 8 αθλητές, 11 παιδιά και 25 ενήλικες!

Για την ιστορία, πρώτοι στους μικρούς ήταν:

- Μπαουράκης Μάνος με 27β
- Πολάκη Πέρσα με 27β
- Μιχελιουδάκης Νίκος με 27β

Στους ενήλικες πρώτοι ήταν:

- Παπασηφάκης Γιάννης με 30β
- Λύκος Γιάννης με 28β
- Καλαϊτζής Χάρης με 27β

Οι αγώνες έγιναν στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού προγράμματος SylvaMED "Μεσογειακά Δάση για Όλους", που συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (MED 2007 -13) και εθνικούς πόρους, και επικεντρώ-

νεται στην ενσωμάτωση δασικών περιβαλλοντικών πολιτικών, στις περιφερειακές πολιτικές και στη βελτίωση του

πλαίσιου διαχείρισης των δασών (ιδιωτικών και δημόσιων).

Παράλληλα, επιδιώκει την ανάδειξη και αξιοποίηση διαφόρων υπηρεσιών και μη ξυλωδών προϊόντων που αναπτύσσονται σε σχέση με το δάσος και την ανάπτυξη και εφαρμογή μηχανισμών ανταποδοτικών τελών, για τη χρηματοδότηση ενεργειών αιεφόρου διαχείρισης και προστασίας του δάσους.

Για το λόγο αυτό τα έσοδα από την συμμετοχή των διαγωνιζόμενων, θα διατεθούν για τη χρηματοδότηση ενεργειών προστασίας – διατήρησης του δάσους.

Δήλωση του Δημάρχου Π. Πολάκη ΕΠΟΜΕΝΟΣ ΣΤΟΧΟΣ Ο ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΑ ΣΦΑΚΙΑ

Μιλώντας στην τελετή του θεμέλιου λίθου, για το Π.Π.Ιατρείο Σφακίων, ο Δήμαρχος Π. Πολάκης, έθεσε τον επόμενο στόχο της δημοτικής αρχής, που είναι «...η συγκρότηση Δημοτικού Οργανισμού Υγείας και η προσπάθεια σύνδεσης των Σφακίων, με τον Ιατρικό τουρισμό. Γιατί τα Σφακιά να μην αποκτήσουν μονάδα χρόνιας αιμοκάθαρσης προκειμένου να φιλοξενούνται ξένοι επισκέπτες ή να μην μπορούν να γίνουν μικρές επεμβάσεις ;» κάνοντας λόγο για εφικτό στόχο.

ΠΟΙΗΣΗ

Το Ψωμί

Ένα τεράστιο καρβέλι, μια πελώρια φραντζόλα ζεστό ψωμί, είχε πέσει στο δρόμο από τον ουρανό, ένα παιδί με πράσινο κοντό βρακάκι και με μαχαίρι έκοβε και μοίραζε στον κόσμο γύρω, όμως και μια μικρή, ένας μικρός άσπρος άγγελος κι αυτή μ' ένα μαχαίρι έκοβε και μοίραζε κομμάτια γνήσιο ουρανό κι όλοι τώρα τρέχαν σ' αυτή, λίγοι πηγαίναν στο ψωμί, όλοι τρέχανε στον μικρόν άγγελο που μοίραζε ουρανό! Ας μην το κρύβουμε. Διψάμε για ουρανό.

Μίλτος Σαχτούρης

Πως μας θέλει η «αληθής δημοκρατία»

Να μην ακούω και να μη βλέπω να πατώ. Να μη νογώ και να 'χω το στόμα βουλωτό. Να μη με φαρμακών' η μπόχα του καιρού μου. Χωρίς αυτιά και μάτια, μύτη και μυαλό, μουγκός να πηαίνω, οποτε μου 'ρθει, προς νερο μου, κι άμα τσινάει ο γάϊδαρος να μη γελώ. Και σα με καρυδώνουνε μουνουχο σκλάβο οι Αμερικάνοι, εγώ να βλαστημάω το Σλάβο. Κώστας Βάρναλης

Συνεχίζονται τα έργα ανάπλασης στα Σφακιανά χωριά

Τα χωριά των Σφακιών, άρχισαν να ξαναπαίρουν το χαμένο παραδοσιακό χρώμα, μετά από πολλά χρόνια εγκατάλειψης.

Η βίαιη εισβολή του τσιμέντου, η χωρίς σχεδιασμό και αισθητική, οικιστική ανάπτυξη τους τα τελευταία πενήντα χρόνια, αφαίρεσε το παραδοσιακό χρώμα τους.

Τα δύο τελευταία χρόνια, ξεκίνησαν από τον Δήμο, οι παρεμβάσεις ανάπλασης στα Σφακιανά χωριά. Αναπλάθονται οι κοινόχρηστοι χώροι, οι πλατείες, τα γραφικά δρομάκια. Κατασκευάζονται πέτρινα τοιχία, καλντερίμια, πλακόστρωτα, πεζοδρόμια, φυτεύονται δέντρα. Βελτιώνεται η αισθητική των χωριών μας.

Η χρηματοδότηση γίνεται από κονδύλια του προγράμματος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης «Αλ. Μπαλατζής».

Οι πρώτες αναπλάσεις έχουν ήδη ολοκληρωθεί στα χωριά Πασιανός, Καψοδάσος, Αργουλιές, Ιμπρος, Ασκύφου, ενώ η δεύτερη φάση που ολοκληρώνεται σύντομα, αφορά τις αναπλάσεις στα χωριά Ανώπολη, Χώρα Σφακιών, Σκαλωτή, Νομικιανά, Αγ Νεκτάριο, με μεγαλύτερο προϋπολογισμό.

Με χρήματα του Δήμου, όπως αναφέρει ο Αντιδήμαρχος Μανούσος Χιωτάκης και υπεύθυνος των τεχνικών έργων του Δήμου, έγιναν αναπλάσεις στη Χώρα Σφακιών και στο Λουτρό, όπου κατασκευάστηκαν καλντερίμια, πλακοστρώθηκαν

και διαμορφώθηκαν πλατείες και τοποθετήθηκε και φωτισμός.

Για να γίνουν όλα αυτά που αλλάζουν την εικόνα των χωριών των Σφακιών, καταβλήθηκε τεράστια προσπάθεια από τη Δημοτική αρχή και ιδιαίτερα από τον άκαματο Αντιδήμαρχο Μανούσο Χιωτάκη.

Επιπλέον είναι και ένα κίνητρο σε πολλούς συμπατριώτες μας, να κτίσουν παραδοσιακά σπίτια ή να αναπαλαιώσουν τα πατρικά τους.

Σ-MAN

Κόψτε με ψαλίδι πάνω στη διακεκομμένη

Μπήκε ο θεμέλιος λίθος για την ανέγερση του Π.Π. Ιατρείου Σφακιών

Το έργο θα ολοκληρωθεί σε περίπου επτά μήνες και θα αναβαθμίσει σημαντικά τη δημόσια υγεία και την πρωτοβάθμια περίθαλψη στην ευρύτερη περιοχή των Σφακιών.

Μπήκε επιτέλους, ο θεμέλιος λίθος που σηματοδοτεί και την έναρξη των εργασιών με το σύνολο των τοπικών φορέων να εκφράζουν την ικανοποίησή τους για αυτή την εξέλιξη.

Ο προϋπολογισμός του έργου, μαζί με τον απαραίτητο εξοπλισμό, είναι **855.000 ευρώ**. Το έργο χρηματοδοτείται από το ΕΣΠΑ και συγκεκριμένα από τα Ολοκληρωμένα Σχέδια Ανάπτυξης Περιφερειών Υπαίθρου.

Κατά την τοποθέτηση του θεμέλιου λίθου, ο περιφερειάρχης Κρήτης, **Σταύρος Αρναουτάκης**, αναφέρθηκε στον κοινωνικό και αναπτυξιακό χαρακτήρα του έργου. «*Η αγωνία όλων των κατοίκων της περιοχής, της δημοτικής αρχής, των αντιπεριφερειάρχων αλλά και των τεχνικών υπηρεσιών, ήταν από την στιγμή που ολοκληρωθούν οι*

μελέτες, πού θα βρεθεί η χρηματοδότηση. Όμως με επιμονή, συστηματική εργασία, και έχοντας την πολιτική βούληση, καταφέραμε να βρούμε τη χρηματοδότηση μέσα από τα ΟΣΑΠΥ, γιατί ο σχεδιασμός μας είναι να αλλάζουμε συνεχώς την εικόνα της ενδοχώρας της Κρήτης κάτι που υλοποιούμε με συνεχή έργα και παρεμβάσεις» σημείωσε χαρακτηριστικά.

Ο Δήμαρχος Σφακιών, **Παύλος Πολάκης**, ο εμπιστός και διαπρύσιος οραματιστής του, ευχαρίστησε τον περιφερειάρχη Κρήτης και τους συνεργάτες του για την εξασφάλιση της χρηματοδότησης του Πολυδύναμου Ιατρείου και την ένταξη του στο ΕΣΠΑ και τόνισε: «*Ένα αίτημα δεκαετιών για τον τόπο μας παίρνει σάρκα και οστά. Έγινε ένας πολύ μεγάλος αγώνας για να φτάσουμε σε αυτό το σημείο που βρισκόμαστε σήμερα, και θέλω να ευχαριστήσω ιδιαίτερα για τη σημερινή εξέλιξη τον περιφερειάρχη Κρήτης*» τόνισε ο δήμαρχος Σφακιών.

Ο κ. Πολάκης επεσήμανε το γεγονός ότι το πρώτο Κέντρο Υγείας στην Κρήτη λειτούργησε το 1983 στο Σπήλι και σήμερα 30 χρόνια μετά, όπως είπε, τα Σφακιά αποκτούν μια σημαντική

μονάδα που θα εξυπηρετεί τους κατοίκους και τους επισκέπτες της περιοχής.

Το κτίριο έχει έκταση 300 τετραγωνικών μέτρων και κατασκευάζεται σε δημοτική έκταση 4 στρεμμάτων.

Αμέσως μετά την κατασκευή του, θα γίνουν ενέργειες ώστε να προσληφθεί το γρηγορότερο δυνατό το αναγκαίο προσωπικό.

ΤΑΧΥΠΛΗΡΩΜΗ		ΕΙΣΠΡΑΞΗ / ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ Β		 Χρονολογικό Σήμαντρο	
 ΕΝΩΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΣΦΑΚΙΑΝΩΝ ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ Παρακαλούμε συμπληρώστε τα παρακάτω στοιχεία σας Ημερομηνία κατάθεσης: _____ E-mail: _____ ΤΗΛ. : _____ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ : _____	Αριθμός Λογ/σμού Ταχυπληρωμής 6 31 26 - 7	Τέλη Π			
	ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «ΤΑ ΣΦΑΚΙΑ» Τριμηνιαία Έκδοση της ΕΝΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΣΦΑΚΙΑΝΩΝ Ζαλόγγου 13-15 Τ Κ 106 78 - ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 210 3845143 E-mail: info@ensfakia.gr				
	ΟΝΟΜΑ _____			H-Αριθμός _____	
	ΕΠΩΝΥΜΟ _____			Αρ. Λογ/κής Απόδοσης _____	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ _____					
T.K. _____ ΠΟΛΗ/ΠΕΡΙΟΧΗ _____					
Ποσό _____	Ολογράφως _____				

ΜΗ ΣΗΜΕΙΩΝΕΤΕ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΑΥΤΗ ΤΗ ΓΡΑΜΜΗ

631267<03>

Δημογραφία των Σφακιών 1900 - 2011 Μειώθηκε στο μισό ο πληθυσμός της επαρχίας μας τα τελευταία 100 χρόνια

	Νομός Σφακιών	Νομός Σφακιών	Νομός Ρεθύμνου	Νομός Χανίων	Νομός Χανίων	Νομός Χανίων	Νομός Χανίων	Νομός Χανίων	Νομός Χανίων	Νομός Χανίων	Νομός Χανίων	Νομός Χανίων
	1900	1913	1920	1928	1940	1951	1961	1971	1981	1991	2001	2011
Χώρα Σφακιών	566	461	415	407	307	249	294	246	334	243	278	434
Κομιτάδες	291	241	258	163	128	127	174	138	83	91	73	53
Μουρί	151	152	94	112	104	6	4					
Καλοί Λάκοι					61							
Βριτόμαρτις										32		
Αγία Ρουμέλη	179	247	119	123	145	139	155	62	93	36	121	57
Σαμαριά	75		40	41	39	21	5					
Παλ. Αγ. Ρουμέλη									7		4	
Αγνός Ιωάννης	194	198	134	144	156	114	98	67	45	44	65	24
Αράδαινα	188	164	180	146	140	36	44	13	8	9	15	4
Ανώττολη	726	857	629	553	610	513	581	432	333	311	370	241
Λιβανιανά	126		95	73	92	77	74	22	44	30	17	3
Λουτρό	123		96	164	62	63	55	59	61	52	81	84
Λύκος												19
Φοίνικας												13
Ασκήφου	664	719	526	789								
Αμουδάρι					368	282	211	157	249	198	200	164
Γωνί					156	214	95	67	99	38	44	19
Καρές					236	79	187	155	138	154	156	164
Πετρές					123	147	59	19	41	24	44	64
Ασφένδου	187	437		14	80		9		27			
Αγ. Νεκτάριος									61	57	81	55
Αγ. Γεώργιος (Κολοκάσια)			143	136	111	97	92	73				
Βουβάς	261		172	168	92	184	155	174	143	138	204	150
Κούτελος												7
Νομικιανά			92	60	70	64	55	61	65	56	77	70
Ίμπρος	207	197	49	189	257	102	72	50	130	131	51	62
Βρασκάς			96	10		18	13	21	18	47	22	6
Πατσιανός	252		327	197	125	225	193	181	156	129	131	100
Καλλικράτης	328	551	86	241	436	154	137	84	65	16	16	20
Φραγκοκάστελο									69	94	153	215
Καψοδόσος	184	437	151	141	58	115	107	58	54	67	62	46
Σκαλωτή	181		166	105	91	106	122	117	97	106	125	82
Αργουλές	99		106	69	43	63	66	56	64	59	56	41
Λάκοι												27
Γαύδος (νησί)	412	384	233	342	278							
Βατουδιάρης			122									
Κράπη			22									
ΣΥΝΟΛΟ	5394	5045	4351	4392	4393	3195	3057	2132	2484	2162	2446	2224

Λιβανιανά και Λουτρό) και Αγίου Ιωάννη (Άγιος Ιωάννης, Αγία Ρουμέλη, Αράδαινα και Σαμαριά).

Κατά την απογραφή του 1900, ο νομός Σφακιών αριθμούσε 24.957 κατοίκους και το 1913 είχε 25.027 κατοίκους.

Στην απογραφή του 1920, ο Βατουδιάρης με την Κράπη, αποτελούν αυτοτελή κοινότητα ενταγμένη στην επαρχία Σφακιών και μετά προσαρτάται στην Επαρχία Αποκορώνου.

Η νήσος Γαύδος στις απογραφές του 1920 και 1940 ανήκει στην Επαρχία Σφακιών και μετά αποσπάται και εντάσσεται στην επαρχία Σελίνου.

Κατά την απογραφή του 1920, ο νομός Σφακιών έχει καταργηθεί και η Επαρχία έχει ενταχθεί στο νομό Ρεθύμνου και από το 1928 εντάσσεται στο νομό Χανίων.

Το 1928 η Αγία Ρουμέλη και η Σαμαριά είναι ενταγμένη στην κοινότητα Αγίου Ιωάννου και από το 1940 και μετά, η Αγία Ρουμέλη και η Σαμαριά αποτελούν αυτοτελή κοινότητα.

Η αυξομειώση του πληθυσμού κυρίως στα χωριά Ίμπρος, Βρασκάς και Ασφένδου, Βουβάς, οφείλεται σε ποιά περίοδο γίνονταν η απογραφή χειμώνα ή καλοκαίρι και αυτό μέχρι τα 1951, διότι από τότε και μετά γίνεται απογραφή κάθε 10 χρόνια κατά τον μήνα Μάρτιο ή Απρίλιο, ύστερα από οδηγία του Ο.Η.Ε. σε όλες τις χώρες Μέλη του, οπότε σταθεροποιείται η κατάσταση.

Στην απογραφή του 1940 αναφέρεται ο πληθυσμός μόνο ανά Κοινότητα, διότι η απογραφή δεν ολοκληρώθηκε λόγω του πολέμου.

Στις απογραφές από το 1913 έως και το 1940 στ' Ασκήφου αναφέρεται ο συνολικός πληθυσμός της Κοινότητας, ενώ από τις επόμενες απογραφές 1951 και μετά, αναφέρονται χωριστά οι συνοικισμοί που αποτελούν την Κοινότητα Ασκήφου.

Τα παραπάνω στοιχεία, μας πρόσφερε ο συντοπίτης μας Παντελής Κριαράς, τον οποίο και ευχαριστούμε.

Όλα τα παραπάνω στοιχεία απογραφής αφορούν τον **πραγματικό (De Facto) πληθυσμό** της Επαρχίας Σφακιών από το 1900 μέχρι σήμερα και αντλήθηκαν από την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Φ.Ε.Κ.) στην οποία καταχωρούνται τα αποτελέσματα των απογραφών που διενεργεί η Ε.Σ.Υ.Ε. (σήμερα Εθνική Στατιστική Αρχή).

Μέχρι το 1887 η Κρήτη χωριζόταν σε τρεις Νομούς: Χανίων, Ρεθύμνου και Ηρακλείου. Τότε με νόμο δημιουργούνται άλλοι δύο νομοί Λασιθίου και Σφακιών.

Ο **νομός Σφακιών** αποτελείται 1) Από την **Επαρχία Αποκορώνου** με τους Δήμους Γεωργιούπολεως, Φρέ, Βάμου και Αρμένων και 2) από την

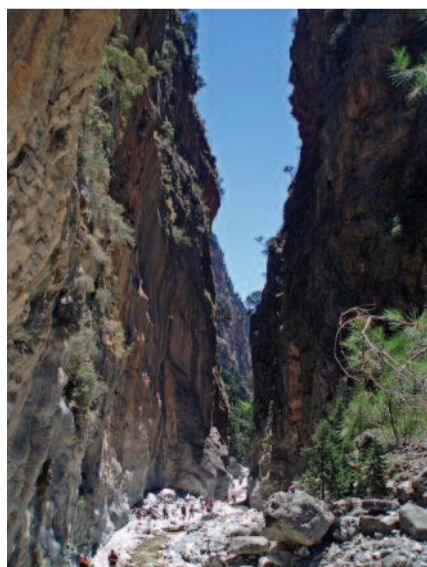
Επαρχία Σφακιών με τους Δήμους: Χώρας Σφακιών (Χ. Σφακιών ή Μπρόσγιαλος, Μουρί και την νήσο Γαύδο), **Νίμπρου** (Αφέντου-Κολοκάσια, Βουβάς -Νομικιανά και Νίμπρος-Βρασκάς), **Ασκήφου** (Καρές, Κωστό, Αμουδάρι, Στραβοράχη, Πετρές, Έξω Γωνί και Μέσα Γωνί), **Καλλικράτη** (Αργουλές, Καψοδόσος, Πατσιανός και Σκαλωτή), **Ανώπολης** (Ανώπολη,

ΚΑΙ ΤΟ ΦΕΤΙΝΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΜΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΟ ΦΑΡΑΓΓΙ ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΙΑΣ Να λυθεί επιτέλους το πρόβλημα της μόνιμης ιατρικής κάλυψης των χιλιάδων επισκεπτών του Εθνικού μας Δρυμού

Παρά τους χιλιάδες επισκέπτες που καταφθάνουν καθημερινά στον Εθνικό Δρυμό Σαμαριάς, σ' ολόκληρη τη διάρκεια του καλοκαιριού, η πολιτεία παραμένει διαχρονικά ασυγκίνητη στο αίτημα για ιατρική κάλυψη αλλά και για έγκαιρες προσλήψεις εποχικού προσωπικού.

Φέτος δεν υπήρξε καμία πρόβλεψη για ιατρική κάλυψη - την οποία παρέχουν περιστασιακά εθελοντές γιατροί (!) - ενώ η πρόσληψη του εποχικού προσωπικού που απαιτείται για να καλυφθούν ζωτικής σημασίας πόστα, πραγματοποιήθηκε 3 μήνες μετά την έναρξη λειτουργίας του Εθνικού Δρυμού(!).

Ας σημειώσουμε ότι ο Δρυμός εξακολουθεί να αποτελεί πόλο έλξης για χιλιάδες Έλληνες και ξένους επισκέπτες που καταφθάνουν στην Κρήτη για να γνωρίσουν από κοντά την μοναδική ομορφιά του φαράγγι της Σαμαριάς. Μάλιστα, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Δασαρχείου Χανίων, τον Ιούλιο που πέρασε καταγράφηκε αύξηση στην προσέλευση των επισκεπτών στον

Η πολιτεία παραμένει ασυγκίνητη στο αίτημα για ιατρική κάλυψη αλλά και για έγκαιρες προσλήψεις εποχικού προσωπικού στο Φαράγγι της Σαμαριάς.

Εθνικό Δρυμό κατά 33% συγκριτικά με την αντίστοιχη περίοδο πέρυσι.

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΣΦΑΚΙΩΝ

Την αύξηση που σημειώθηκε στους επισκέπτες στον Εθνικό Δρυμό αλλά και ευρύτερα στην περιοχή των Σφακιών σχολίασε με δηλώσεις του προς τους δημοσιογράφους ο Δήμαρχος Σφακιών **Πάυλος Πολάκης**, αποδίδοντας, μεταξύ άλλων, την αυξημένη επισκεψιμότητα στην δραστηριοποίηση αεροπορικών εταιριών χαμηλού κόστους.

«Αυτό οφείλεται σε ένα πολύ μεγάλο βαθμό στην εταιρεία Rain-Air η οποία φέρνει πάρα πολύ κόσμο και κόσμο χωρίς βραχιολάκια που να κλείνεται σε κάποιο ξενοδοχείο της βόρειας ακτής. Επίσης, έχουν αλλάξει και οι εθνικότητες των τουριστών που έρχονται κι αυτός είναι και ένας λόγος που έχει αυξηθεί ο τουρισμός της Σαμαριάς καθώς πολλοί από τους δυτικοευρωπαίους που έρχονταν τα προηγούμενα 30 χρόνια, έχουν περάσει το φαράγγι. Τώρα όμως έρχονται άλλες εθνικότητες. Εκείνο όμως που είναι πραγματικά

Πόλος έλξης για χιλιάδες Έλληνες και ξένους επισκέπτες, είναι το Φαράγγι της Σαμαριάς, για να γνωρίσουν την μοναδική ομορφιά του.

πολύ λυπηρό είναι η μεγάλη μείωση από Έλληνες διότι μετά από 3 χρόνια μνημόνιο δεν υπάρχει διαθέσιμο εισόδημα να ξεδουλευτεί για διακοπές», είπε, μεταξύ άλλων, ο κ. Πολάκης.

Η ΔΑΣΑΡΧΗΣ ΧΑΝΙΩΝ

Ερωτηθείσα από τους δημοσιογράφους η η δασάρχης Χανίων κ. Σκλαβάκη για τα προβλήματα, σχολίασε: «Επίσημα αυτή τη στιγμή γιατρός δεν υπάρχει, υπάρχουν εθελοντές - και πρέπει να τους ευχαριστήσουμε - που έχουν έρθει είτε μέσω του Φορέα είτε μέσω της δικής μας Υπηρεσίας και όσο τους το επιτρέπει ο χρόνος τους βρίσκονται στον χώρο και παρέχουν τις πρώτες βοήθειες σε όσους έχουν προβλήματα. Μόνο αν όλοι οι φορείς των Χανίων διεκδικήσουν να ρυθμιστούν οριστικά τα προβλήματα σχετικά με την έλλειψη ιατρικής κάλυψης αλλά και με τις μεγάλες καθυστερήσεις που παρατηρούνται στην πρόσληψη εποχικού προσωπικού τότε μόνο θα μπορεί να υπάρξει αποτέλεσμα».

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες στο δήμαρχο και γιατρό κ. **Παύλο Πολάκη**, για τη βοήθεια και τη στήριξη που μου πρόσφερε τον τελευταίο χρόνο, καθώς στη διάρκεια του 2013 χρειάστηκα δύο χειρουργικές επεμβάσεις (ανοικτής καρδιάς και λαπαροσκοπική χολοκυστεκτομή).

Και στις δύο περιπτώσεις, ο κ. Πολάκης με την εμπειριστατωμένη γνώση του στάθηκε σπουδαίος σύμβουλος, καθοδηγητής και γιατρός μου.

Στην πρώτη περίπτωση (εγχείρηση ανοικτής καρδιάς) παρακολουθώντας συστηματικά την εξέλιξή μου, με συμβούλεψε και μου σύστησε τον σπουδαίο καρδιοχειρουργό κ. **Πέτρο Σφυράκη** (επικεφαλής στην ομάδα μεταμοσχεύσεων του Ωνασείου), όπου πραγματοποίησε την εγχείρηση με μεγάλη επιτυχία και έχοντας γρήγορη ανάρρωση.

Στη δεύτερη περίπτωση (χολολιθίαση), ο κ. Παύλος Πολάκης γνωρίζοντας καλά το βεβαρυμένο ιατρικό ιστορικό μου άμεσα - μέσα σε μία εβδομάδα - μεταβήκαμε μαζί στον Πειραιά, όπου εκεί ο ίδιος πραγματοποίησε την επέμβαση με απόλυτη επιτυχία.

Για όλα αυτά οφείλω ένα μεγάλο ευχαριστώ στον ΑΝΘΡΩΠΟ και ΓΙΑΤΡΟ Παύλο Πολάκη.

Εύχομαι να είναι καλά η οικογένειά του κι αυτός ώστε να συνεχίσει να προσφέρει στην κοινωνία.

*Εμμανουήλ Ιωσήφ Χιωτάκης
Βουβάς*

**Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ
ΤΟΥ ΣΥΜΝΑΣΙΟΥ -
ΛΥΚΕΙΟΥ ΣΦΑΚΙΩΝ
ΕΥΧΑΡΙΣΤΕΙ**

Ευχαριστούμε το Δήμο Σφακίων και το Πολυδύναμο Ιατρείο, για την προσφορά τους σε όλους τους γονείς που τα παιδιά τους χρειάζονταν να εξεταστούν από ομάδα ιατρών για να συμπληρωθεί το δελτίο υγείας για το σχολείο.

Ευχαριστούμε ιδιαίτερα τη γιατρό κ. **Ελευθερία Αργυροπούλου**, τη νοσηλεύτρια κ. **Ειρήνη Ζάνα**, τον καρδιολόγο κ. **Κωνσταντίνο Γαρεφαλάκη** την οδοντριάτρο κ. **Αφροδίτη Σφηνιά** και τον οφθαλμίατρο κ. **Ευάγγελο Παπαδογιάννη**.

Τέτοιες πρωτοβουλίες είναι αξιόπαινες και παράδειγμα προς μίμηση. Ευχαριστούμε που τιμάτε τον όρκο σας.

**ΣΥΜΑΝΤΙΚΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ
ΤΟΥ ΠΑΡΗ
ΓΙΑΝΝΟΥΛΑΚΗ**

Σημαντικές διακρίσεις και μετάλλια, πέτυχε ο φίλος μας **Πάρης Γιαννουλάκης**, στο Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Κολύμβησης της ΕΑΟΜΑμΕΑ, όπου συμμετείχε με την αποστολή του *Αρίωνα*.

Συγκεκριμένα ο Πάρης, κατηγορία S12 Y 13-14 (αγωνίστηκε ορεπ με τους άντρες), κέρδισε την:

1η θέση 100m ύπτιο, με χρόνο 3.00.63

2η θέση 50m ελεύθερο, με χρόνο 1.18.86

2η θέση 100m ελεύθερο, με χρόνο 2.59.60

Συγχαρητήρια στο μικρό μας φίλο Πάρη και στην οικογένειά του! Ευχόμαστε πάντα επιτυχίες στη ζωή του!

**Επιτυχίες
Σφακιανό-
πουλων στα
ΑΕΙ & ΤΕΙ**

Η φετινή σχολική χρονιά, ήταν ιδιαίτερα καρπερή στις επιτυχίες των Σφακιανόπουλων στις Πανελλήνιες εξετάσεις. Τα ποσοστά επιτυχίας τους, ξεπέρασαν το 95%, σημειώνοντας ρεκόρ, ευρύτερης πανελλαδικής κλίμακας. Τα πρωτεία επιτυχιών, έχουν οι Σφακιανοπούλες...

Η εφημερίδα μας τους συγχαίρει και τους εύχεται καλή φοίτηση.

- **Τζεράκη Σύση** (κόρη Ελένης Βρετουδάκη -Τζεράκη), στη Σχολή Ηλεκτρονικών Υπολογιστών -ΤΕΙ Ηρακλείου
- **Ρουσάκης Ελευθέριος** του Ιωάννη του γένος Παπαδόσηφου, στο Πανεπιστήμιο Τριπόλεως τμήμα Οικονομικό
- **Καρκάνη Νικολέτα** του Σπυρίδωνα, στο Πανεπιστήμιο Ρεθύμνου - Σχολή Ιστορίας και Αρχαιολογίας
- **Βυζηράκη Ανδριανή** του Μιχαήλ, στη Σχολή Τεχνολόγων Γεωπόνων - ΤΕΙ Κρήτης
- **Γιάνναρη Άννα** του Ανδρέα, στο ΤΕΙ Ηρακλείου - Τμήμα λογιστικής και Χρηματοοικονομικής
- **Γλυνιαδάκη Ζαχαρένια** του Γεωργίου, στο ΤΕΙ Πύργου - Τμήμα Διοίκησης, Οικονομίας & Επικοινωνίας
- **Μπολιώτη Γεωργία-Νεφέλη** του Ιωσήφ, στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου (Ρόδος) - Σχολή Επιστημών Προσχολικής αγωγής & Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού.
- **Τζωρτζάκη Αργυρώ** του Ιωάννου, στο Μαθηματικό τμήμα του Πανεπιστημίου Κρήτης (Ηράκλειο)
- **Φασουλάκη Ειρήνη - Μαρκέλα** του Στυλιανού, στο ΤΕΙ Χανίων - Τμήμα Ηλεκτρονικών Μηχανικών
- **Μανουσέλη Σοφία** του Νικολάου, στο Πανεπιστήμιο Πατρών - Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης & της Αγωγής στη Προσχολική ηλικία
- **Γιαννουλάκης Ιωάννης** του Θεοδώρου, στο Πανεπιστήμιο Κρήτης (Ηράκλειο) - Τμήμα Εφαρμοσμένων Μαθηματικών
- **Μπραουδάκη Ζαχαρένια** του Εμμανουήλ, στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Κρήτης (Ρέθυμνο)
- **Μπραουδάκη Κατερίνα** του Εμμανουήλ, στο Πανεπιστήμιο Κρήτης - Τμήμα Πολιτικών Επιστημών (Ρέθυμνο) (Να σημειωθεί ότι και ο αδελφός τους *Ανδρέας*, πέρυσι εισήχθη στο Πανεπιστήμιο Ηρακλείου - Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων)
- **Κλεώ Ζαυθινάκη** του Ιωάννου, στο Τ.Ε.Ι Αγ.Νικολάου - Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων .
- **Σταυρούλα Κορνιζάκη** του Ιωσήφ, στη Νομική Αθηνών με τη ποσόστωση 10%, αφού πέρυσι είχε εισαχθεί στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης Νομική σχολή
- **Σταύρος Βοτζάκης** του Νταμουλή, στη Σχολή Ηλεκτρολόγων - ΤΕΙ ΧΑΝΙΩΝ
- **Βοτζάκη Μαρία** του Ανδρέου, στη Σχολή Ιατρικών Εργαστηρίων - ΤΕΙ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

**Πήραν τα
πτυχία τους**

- **Βάσω Εμμανουήλ Κριαρά** (μέλος του Δ.Σ. της Ένωσης μας), Πολιτικός Μηχανικός από Ε.Μ.Π.
- **Νίκος Γεωργίου Χαιρέτης** (μέλος της Ένωσης μας), Πολιτικός Μηχανικός από Ε.Μ.Π.
- **Γεωργία Ιωσήφ Μανουσγιαννάκη**, Αρχιτέκτων Μηχανικός Πολυτεχνείου Κρήτης
- **Αντιγόνη Χατζιδάκη** Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών

Η Ένωση των Απανταχού Σφακιανών, τους συγχαίρει και τους εύχεται καλή σταδιοδρομία.

**ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ ΖΩΩΝ
ΑΠΟ ΣΦΑΚΙΑΝΟ**

Ένας φίλος από τα Σφακιά, ο **Παύλος Ορφανουδάκης**, άνοιξε φαρμακείο μικρών και μεγάλων ζώων.

Μια ενέργεια που, με τις γνώσεις του και την εργατικότητα του, θα βοηθήσει πολύ τους συμπατριώτες μας σε δύσκολες περιπτώσεις, μια και η επαρχία μας σαν κυρίως κτηνοτροφική, έχει ανάγκη των πρωτοβουλιών.

πλησίον του Κλαδισού .
Ευχόμαστε στο Παύλο να είναι χρήσιμος στην επαρχία μας και καλή σταδιοδρομία.
Σ. ΜΑΝ.

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΚΑΡΤΑ ΥΓΕΙΑΣ**

Σας ενημερώνουμε ότι από 2 Σεπτεμβρίου ξεκινάει το πρόγραμμα «ΕΙΣΙΤΗΡΙΟ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ», ΚΑΡΤΑ ΥΓΕΙΑΣ.

Μέσω του Προγράμματος, εκδίδεται ένα Εισιτήριο Ελεύθερης Πρόσβασης (ΕΕΠ) που παρέχει δωρεάν πρόσβαση σε υπηρεσίες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και πιο συγκεκριμένα:

- Δωρεάν επισκέψεις σε ιατρούς
- Δωρεάν εργαστηριακές εξετάσεις (κατόπιν παραπομπής από ιατρό).

Ο ωφελούμενος θα επιλέγει το φορέα του Δημοσίου, την ιδιωτική μονάδα ή τον ιδιώτη ιατρό, επαγγελματία υγείας (πάροχος υπηρεσιών), στον οποίο θα απευθύνεται για να εξυπηρετηθεί.

Πληροφορίες για τους δικαιούχους και τις παροχές του Προγράμματος δίνονται στην ιστοσελίδα του:

www.healthvoucher.gr

Η αίτηση αφορά:

1. Άτομα που ήταν άμεσα ασφαλισμένα σε έναν από τους κλάδους υγείας των ΦΚΑ που υπάχθηκαν στον ΕΟΠΥΥ και έχουν χάσει την ασφαλιστική τους ικανότητα (άμεσα δικαιούχοι),

2. Προστατευόμενα μέλη της οικογένειάς των άμεσα ασφαλισμένων (έμμεσα δικαιούχοι).

Το Πρόγραμμα δεν αφορά άτομα που δεν υπήρξαν ποτέ ασφαλισμένοι.

Η αίτηση συμπληρώνεται ηλεκτρονικά:

1. Είτε από τον άμεσα δικαιούχο
2. Είτε για λογαριασμό του άμεσα δικαιούχου από υπάλληλο ΚΕΠ.

Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στο ΚΕΠ Τηλ.28250 95490

Π Ο Ι Η Σ Η

Ο Γκρεμιστής

Ακούστε. Εγώ είμαι ο γκρεμιστής, γιατί είμ' εγώ κι ο κτίστης, ο διαλεχτός της άρνησης κι ο ακριβογιός της πίστης. Και θέλει και το γκρέμισμα νου και καρδιά και χέρι. Στου μίσους τα μεσάνυχτα τρέμει ενός πόθου αστέρι.

Κι αν είμαι της νυχτιάς βλαστός, του χαλασμού πατέρας, πάντα κοιτάζω προς το φως το απόμακρο της μέρας. εγώ ο σεισμός ο αλύπητος, εγώ κι ο ανοιχτομάτης του μακρεμένου αγναντευτής, κι ο κλέφτης κι ο απελάτης και με το καριοφίλι μου και με τ' απελατίκι την πολιτεία την κάνω ερμιά, γη χέρσα το χωράφι.

Κάλλιο φυτρώστε, αγκριαγκαθιές, και κάλλιο ουρλιάστε, λύκοι, κάλλιο φουσκώστε, πόταμοι και κάλλιο ανοίχτε τάφοι, και, δυναμίτη, βρόντηξε και σιγοστάλαξε αίμα, παρά σε πύργους άρχοντας και σε ναούς το Ψέμα. Των πρωτογέννητων καιρών η πλάση με τ' αγρίμια ξανάρχεται. Καλώς να ρθει. Γκρεμίζω την ασκήμια.

Είμ' ένα ανήμπορο παιδί που σκλαβωμένο το 'χει το δέιλιασμα κι όλο ρωτά και μήτε ναι μήτε όχι δεν του αποκρίνεται κανείς, και πάει κι όλο προσμένει το λόγο που δεν έρχεται, και μια ντροπή το δένει. Μα το τσεκούρι μοναχά στο χέρι σαν κρατήσω, και το τσεκούρι μου ψυχή μ' ένα θυμό περίσσο. Τάχα ποιος μάγος, ποιο στοιχειό του δούλεψε τ' ασάλι και νιώθω φλόγα την καρδιά και βράχο το κεφάλι, και θέλω να τραβήξω εμπρός και πλατωσιές ν' ανοίξω, και μ' ένα Ναι να τιναχτώ, μ' ένα Όχι να βροντήξω; Καβάλα στο νοητάκι μου, δεν τρέμω σας όποιο είστε γκρικάω, βγαίνει από μέσα του μια προσταγή: Γκρεμίστε!

Κωστής Παλαμάς

Η επέτειος της καταστροφής του Αληδάκη στο Αμουδάρι Ασκύφου Σφακίων

Στο Αμουδάρι Σφακίων, στο Μνημείο που έχει αναγερθεί, έγινε μια σεμνή τελετή στη Μνήμη των πεσόντων Σφακιανών, που έλαβαν μέρος στην επιδρομή που πραγματοποίησαν, στον Μπόσνιερ Αποκορώνου το 1774, κατά του φοβερού δυνάστη **Γενίσαρου Ιμπραήμ Αληδάκη**.

Μετά την επιμνημόσυνη δέηση, ο Δήμαρχος Σφακίων **Παύλος Πολάκης**, στον σύντομο χαιρετισμό του, αναφέρθηκε στα γεγονότα, αλλά δεν παρέλειψε να υπενθυμίσει και τη βαριά κληρονομιά που μας άφησαν οι ένδοξοι πρόγονοι μας,

Το μνημείο πεσόντων, στο Αμουδάρι Ασκύφου, στο οποίο έγινε η εκδήλωση για την καταστροφή του Αληδάκη, στήθηκε επί προεδρίας και ενεργιών του Μανούσου Αθητάκη, το οικόπεδο παραχωρήθηκε από τον Αρτέμη Καρκάνη και η δαπάνη του έργου, έγινε από τους Αδελφούς Βαρδινογιάννη στη μνήμη του πατέρα τους Ιωάννη.

που αν και κατεστραμμένοι από την επανάσταση του Δασκαλογιάννη το 1770 (έγινε 4 χρόνια πριν), αποφάσισαν, άνδρες, γυναίκες, ιερείς και νέοι, να επιτεθούν και να καταστρέψουν τον Αληδάκη και τους υποτακτικούς του, να αρπάξουν όλη του τη περιουσία, καταστρέφοντας και τον πύργο του.

Την κύρια ομιλία για τα γεγονότα της περιόδου εκείνης έκανε ο κ. **Γιάννης Πολυράκης Γεωπόνος - Συγγραφέας** και Διευθυντής της ΑΤΕ Χανίων.

Αναφέρθηκε στην ομορφιά της Σφακιανής γης και στις αλόγιστες και πανούργες σκέψεις, του δυνάστη να καταλάβει τα

ήδη κατεστραμμένα Σφακιά, την δύναμη που είχε αναπτύξει ο φοβερός δυνάστης και τις απέραντες εκτάσεις που κατείχε, από τα σύνορα των Σφακίων, μέχρι

Ο Δήμαρχος Π. Πολάκης (αριστ.) δεν παρέλειψε να υπενθυμίσει και τη βαριά κληρονομιά που μας άφησαν οι ένδοξοι πρόγονοι μας. Ο κ. Γιάννης Πολυράκης (δεξ.), ήταν ο κεντρικός ομιλητής στην εκδήλωση μνήμης.

τη Μαλάξα και από τον Ομαλό μέχρι τα Ρεθεμιώτικα όρια. Αλλά πριν ακόμα πραγματοποιήσει τις βλῆψεις του και επιτεθεί στους "κακούς" του γείτονες τους Σφακιανούς, εκείνοι πιο έξυπνοι τον πρόλαβαν.

Με απόφαση που πήραν στο Ασκύφου, στο Αρχοντικό στις Καρρές, επιτέθηκαν στο πύργο του στο Πρόσνιερ και σε μια φονικότατη μάχη, ο φοβερός Γενίσαρος σκοτώθηκε καθώς και οι υποτακτικοί του, η δε περιουσία του δημεύτηκε από τους Σφακιανούς.

Στη μάχη αυτή, καθοριστική ήταν η συμβολή του Μανούσακα, πρωτοπαλίκαρα του Δασκαλογιάννη. Γενναία πολέμησαν και οι γυναίκες που συμμετείχαν στη μάχη.

Μετά την κατάθεση των στεφανιών στη μνήμη των πεσόντων, μεταβήκαμε στο σκοπευτήριο του Ασκύφου, του φίλου Στρατή Βαλυράκη, όπου διεξήχθησαν αγώνες σκοποβολής στη μνήμη των πεσόντων στη μάχη αυτή το 1774.

Σήφης Μανουσογιάννης

ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΟΜΑΛΟΥ: Γιορτασμός των 100 χρόνων από την Ένωση της Κρήτης

Ορμητήριο Επανάστασεων της Κρήτης για την Ελευθερία και την Ένωση αποτελεί το **Οροπέδιο του Ομαλού**, στο οποίο πραγματοποιήθηκε στις 18 Αυγούστου, η γιορτή ιστορικής μνήμης για τα **100 χρόνια της Ένωσης**.

Στά πλαίσια των εκδηλώσεων, ξεχωριστή τιμή έγινε στον **Χατζημιχάλη Γιάνναρη**, τον επαναστάτη που πολέμησε και έζησε την Ένωση και ο τάφος του είναι στο Οροπέδιο, ενώ έγινε και έπαρση Σημαίας από μεγάλους σε ηλικία κατοίκους της περιοχής. Με τη συμμετοχή πολλών παιδιών και νέων πραγματοποιήθηκαν αθλητικοί αγώνες, ενώ οι εκδηλώσεις ολοκληρώθηκαν με μουσική

«Όπου και να σταθεί κανείς στην Κρήτη στέκεται σε τόπο ιστορικό. Όμως μερικοί τόποι έχουν μια ιδιαιτερότητα και ένας τέτοιος τόπος είναι το Οροπέδιο του Ομαλού, που αποτέλεσε τη μύνα των εξεγέρσεων της Κρήτης» υπογράμμισε ο βουλευτής της Ν.Δ. κ. **Μ. Βολουδάκης**.

Στην ιστορική προσωπικότητα του Χ. Γιάνναρη αναφέρθηκε ο κ. **Απ. Βουλγαράκης**. «Ήταν η σημαντικότερη μορφή των Κρητικών αγώνων - εμβληματική φυσιογνωμία όλων των επαναστάσεων που έγιναν στο νησί μας για την απελευθέρωση του, αλλά και εκείνος που συνδέθηκε με την πραγματοποίηση του ονείρου και την ύψωση της σημαίας στο Φιρκά» είπε.

«Ο ρόλος του Βενιζέλου στην Ένωση ήταν αποφασιστικός, ήταν η σύνοψη όλων αυτών που είχαν προηγηθεί. Η παρουσία του Ελ. Βενιζέλου τόσο στην Κρητική όσο και στην Ελληνική πολιτική ζωή σήμανε το πέρασμα από τους επαναστατικούς αγώνες στον πολιτικό αγώνα» υπογράμμισε ο γεν. διευθυντής του Ιδρύματος "Ελ. Κ. Βενιζέλος" κ. **Ν. Παπαδάκης**, ενώ ο πρόεδρος του Συλλόγου Επιστημόνων Σελίνου, **Λουκάς Μπασιάς**, επεσήμανε τον ρόλο των Σελινιωτών και τη σημαντική τους δράση σε όλες τις επαναστάσεις.

Παρέλαση της σημαίας του Δήμου Σφακίων

Στα γεγονότα από την επανάσταση του 1866 μέχρι την Ένωση αναφέρθηκε ο π. **Μιχαήλ Βλαβογιλάκης**, εκπαιδευτικός - συγγραφέας.

Τις εκδηλώσεις πραγματοποίησαν οι τρεις Δήμοι (Πλατανιά, Καντάνου - Σελίνου, Σφακίων), η Π.Ε. Χανίων και το ίδρυμα "Ελ. Κ. Βενιζέλος".

και παραδοσιακό κέρασμα.

Για την ιδιαιτερότητα του Ομαλού ως τόπου, από όπου ξέσπασαν όλες οι επαναστάσεις της Κρήτης, μίλησε στο χαιρετισμό του ο Δήμαρχος Πλατανιά κ. **Γ. Μαλανδράκης**, επισημαίνοντας την φιλοπατρία των Κρητικών που παρότι η Κρήτη δεν είχε ακόμα ενωθεί με την ηπειρωτική Ελλάδα, πολέμησαν στους Μακεδονικούς αγώνες.

«Νομίζω ότι είναι καιρός η τοπική μας ιστορία να αρχίσει να διδάσκεται στην πρωτοβάθμια και την δευτεροβάθμια εκπαίδευση» ανέφερε ο Δήμαρχος Καντάνου - Σελίνου κ. **Γ. Δερμιτζάκης**.

Πολιτική σημασία στον χαιρετισμό του Δημάρχου Σφακίων **Π. Πολάκη**. Ανέφερε μεταξύ άλλων: «Σίγουρα οι πρόγονοι μας από όλη την Κρήτη και την Ελλάδα που την λευτέρωσαν και την ένωση δεν πάλεψαν και δεν οραματίστηκαν να ζούμε σήμερα σε μια Ελλάδα όπως αυτή που ζούμε τα τελευταία 3 - 4 χρόνια. Που κουμάντο κάνει η τρόικα, που έχουμε γεμίσει με 1.5 εκ. άνεργους. Πρέπει να αλλάξουμε την Ελλάδα και αυτό το χρωστάμε και το οφείλουμε στους προγόνους μας και στα παιδιά μας, που πρέπει να ζήσουν σε μια Ελλάδα ελεύθερη και δημοκρατική που κουμάντο θα κάνει ο λαός της».

Η παρουσία των συλλόγων

Ξεχωριστή ήταν η παρουσία των παραδοσιακών συλλόγων από τα Χανιά και την

"Πρέπει να αλλάξουμε την Ελλάδα και αυτό το χρωστάμε και το οφείλουμε στους προγόνους μας και στα παιδιά μας, που πρέπει να ζήσουν σε μια Ελλάδα ελεύθερη και δημοκρατική", τόνισε μεταξύ άλλων ο Δήμαρχος Σφακίων Π. Πολάκης.

υπόλοιπη Ελλάδα στις εκδηλώσεις. Χαρακτηριστικά συμμετείχε ο πολιτιστικός σύλλογος Σύμης από το νησί των Δωδεκανήσων, αλλά και σύλλογος από την Βόρεια Ελλάδα.

Τα μέλη τους παρέλασαν στον κεντρικό δρόμο του Ομαλού και στη συνέχεια χόρεψαν στην κεντρική σκηνή που είχε τοποθε-

Πληθος κόσμου συμμετείχε στην γιορτή μνήμης στον Ομαλό.

τηθεί στο χώρο ανάμεσα στα εστιατόρια του Ομαλού

Στην αίθουσα της Ένωσης μας

Παρουσίαση του βιβλίου του Γιάννη Κούνδουρου

Παρουσιάστηκε, στις 28 του Ιουνίου, στην αίθουσα της Ένωσης μας, το βιβλίο του Γιάννη Γ. Κούνδουρου, «Το γενεαλογικό δένδρο της οικογένειας των Κουνδούρων. Συσχέτιση με την ιστορία, τον τόπο, την παράδοση, την πολιτική, τον πολιτισμό και τις τέχνες» (εκδόσεις Αργύρη Καραμήτσου, πρόλογος Θεοχάρη Δετοράκη).

Στο πυκνό ακροατήριο διακρίνονταν, εκτός από τον συγγραφέα, τη σύζυγο και τα παιδιά του, σύσσωμο το Δ.Σ. της Ένωσης, ο πρόεδρος της Παγκρητίου Γιώργος Μαριδάκης, εκπρόσωποι κρητικών σωματείων, ο Γιώργος Βαρδινογιάννης και πολλοί άλλοι, Σφακιανοί και φίλοι των Σφακιών και του Γιάννη.

Ανάμεσα στα παρόντα μέλη της οικογένειας, οι εγγονές του Μανούσου Κούνδουρου, Δέσποινα και Χρυσήδα, ο σκηνοθέτης Νίκος Κούνδουρος, ο Τίτος Ρούσου Κούνδουρος.

Μετά το καλωσόρισμα από τον Πρόεδρό μας Σήφη Μανουσογιάννη, σύστησε τον συγγραφέα στο κοινό ο Αντιπρόεδρος της Ένωσης, Βαγγέλης Γουμενάκης.

Μίλησε για τον πολιτικό μηχανικό, φιλοτελιστή και ιστοριοδίφη Γιάννη και τους άμεσους προγόνους του, μέχρι τον προπάππο του Γεώργιο Μανούσου Κουντουράκη, σπλαρχηγό-πεντακοσίαρχο στην επανάσταση του 1858 και πληρεξούσιο της Χώρας Σφακιών (Εμπρόσγιαλου) στην επανάσταση του 1866.

Γιάννης Κούνδουρος
Ο Γιάννης Κούνδουρος μεγάλωσε στο Λασιθί, σπούδασε στο Μετσόβιο Πολυτεχνείο και εργάστηκε, με μεγάλη επιτυχία, ως πολιτικός μηχανικός για πάνω από 50 χρόνια, διαπρέποντας, παράλληλα, και ως φιλοτελιστής.

Τα τελευταία χρόνια αφοσιώθηκε στην αναζήτηση και ανάδειξη του γενεαλογικού του δέντρου, από τη σφακιανή ρίζα ως τις απολήξεις των πολυάριθμων διακλαδώσεων του.

Με αφετηρία τα Σφακιά και ασίγαστο μεράκι ο Γιάννης Κούνδουρος όργωσε την Κρήτη απ' άκρου σ' άκρο, αναζητώντας και καταγράφοντας ιστορικά και ανθρωπογενεαλογικά στοιχεία και πληροφορίες, απλώνοντας την έρευνα του, στις εσχαιές του Ελληνισμού: Στη Σικελία, στη Μικρασία και στη μακρινή Γεωργία.

Σε βιβλιοθήκες και αρχεία, συναντήσεις και συνομιλίες, εντόπισε και συνέδεσε τελικά τις εκατοντάδες ψηφίδες ενός πολύχρωμου μωσαϊκού, με συνεκτικό ιστό ένα επώνυμο που εβλάστησε στα Σφακιά και απλώθηκε ως εκεί που ακτινοβολεί η Επαρχία.

Απ' τη σφακιανή ρίζα ως τη λασιθιώτικη κορφή, ο Γιάννης Κούνδουρος, αποτύπωσε στο βιβλίο του ως και τη πιο μικρή φυλλωσιά του οικογενειακού του δέντρου.

Ταυτόχρονα όμως, με την υπομονή και την εργατικότητα του μυρμηγκιού, μας άφησε ένα πλούσιο προσωπογραφικό υλικό, σύγχρονων και παλαιότερων σφακιανών, και όχι μόνο, με στοιχεία, πληροφορίες, εικόνες, φωτογραφίες.

Το αποτέλεσμα: θαυμαστό! «Ο καθένας που γυρνά στον τόπο του δεν είναι νικητής. Αλλά κανένας δεν είναι νικητής, σα δε γυρνά στον τόπο του» όπως έλεγε ο μεγάλος Μπρέχτ.

Ο Γιάννης γύρισε στα Σφακιά, νικητής!

Για το βιβλίο μίλησε ο, επίσης Αντιπρόεδρος της Ένωσης και παλιός φίλος του συγγραφέα, Γιάννης Πολυράκης, αναδεικνύοντας σε οθόνη κάποιες από τις χαρακτηριστικότερες φωτογραφίες της έκδοσης.

Ο κεντρικός ομιλητής της εκδήλωσης παίνεψε τη βιβλιογραφική πληρότητα του πονήματος και στάθηκε ιδιαίτερα στη φωτογραφία του εξώφυλλου που απεικονίζει τη Χώρα, όπως ήταν γύρω στο 1900, ερειπωμένη, με χέουσες τις πληγές από τις αλλεπάλληλες επαναστάσεις που η σκληρή καταστολή τους ανάγκαζε, όσους το μπορούσαν, να ξενιτεύονται. Ο Γιάννης Πολυράκης, στην παρουσίαση του βιβλίου, ανέφερε: «Είναι μεγάλη μας χαρά που έχουμε σήμερα κοντά μας και τιμούμε έναν ευγενή Σφακιανό τον κ. Γιάννη Κούνδουρο για το βιβλίο του «Το Γενεαλογικό Δένδρο της Οικογένειας Κούνδουρων»

Όταν πήρα στα χέρια μου το βιβλίο με την ιδιόχειρη αφιέρωση του Συγγραφέα «Στον πολύ αγαπητό φίλο...» με τη πρώτη ματιά με εντυπωσίασε ο όγκος της δουλειάς και η ποιότητα που αποπνέει το έντυπο.

Στο εξώφυλλο κυριαρχεί η εντυπωσιακή φωτογραφία, της Χώρας των Σφακιών μια σπάνια φωτογραφία του 1900 όπου διακρίνονται ακόμη ερειπωμένα σπίτια στον ομπρόσγιαλο από τις καταστροφές που ακολούθησαν τις επαναστάσεις του Δασκαλογιάννη την επανάσταση του 1821 και του 1866.

Το βιβλίο αυτό δεν είναι ένα απλό οικογενειακό λεύκωμα. Είναι συγχρόνως κείμενο επιστημονικό όπου ο συγγραφέας με την ικανότητα το πρακτικό πνεύμα και νηνη επιμονή που τον διακρίνει αλλά και την έντονη αγάπη του για τα Σφακιά παρουσιάζει ένα άρτιο κείμενο όπου περιγράφει την ιστορία της οικογενείας του, παράλληλα με την ιστορία και το πολιτισμό της περιοχής όπου έζησαν οι διάφοροι κλάδοι της οικογένειας.

Έτσι το βιβλίο αυτό περιέχει ενδιαφέροντα ιστορικά στοιχεία πολλά από τα οποία τουλάχιστον για μένα ήταν άγνωστα, ή είχα την ευκαιρία να τα γνωρίσω και υπό άλλη, πλήρως

Ο κεντρικός ομιλητής Αντιπρόεδρος της Ένωσης και παλιός φίλος του συγγραφέα, Γιάννης Πολυράκης έκανε την παρουσίαση του βιβλίου.

τεκμηριωμένη, οπτική. Ο τίτλος «Το Γενεαλογικό Δένδρο της Οικογένειας Κούνδουρων» και ο υπότιτλος «Συσχέτιση με την ιστορία, τον τόπο, την παράδοση, τον πολιτισμό και τις τέχνες» εκφράζει με ακρίβεια το περιεχόμενο και τους στόχους του βιβλίου, ένα ακόμη δείγμα της οξυδέρκειας του συγγραφέα και της ακρίβειας που κυριαρχεί σε ολόκληρο το βιβλίο.

Το κείμενο στηρίζεται σε πλήθος επιστημονικών και βιβλιογραφικών πηγών. Μέτρηση στα περιεχόμενα, 125 βιβλιογραφικές αναφορές και ιστορικές πηγές από όπου αντλούνται τα στοιχεία του βιβλίου. Μεταξύ αυτών αναφέρω κάποιες σπάνιες όπως η ιστορία των Σφακιών του Παπαδοπετράκη, η ιστορία της Κρήτης του Φιλλάκη, η ιστορία της Κρήτης

Σ' ένα πυκνό ακροατήριο, έγινε στα γραφεία της Ένωσης μας, η παρουσίαση του βιβλίου του Γιάννη Κούνδουρου

του Δετοράκη, και το πλήθος των έργων του Σταύρου και Παρη Κελαϊδή.

Όμως υπάρχουν πολύτιμα στοιχεία από το Ιστορικό αρχείο Κρήτης, τη Βικελαία Βιβλιοθήκη Ηρακλείου, και το Γενικό αρχείο του κράτους και δημοτολόγια δήμων και κοινοτήτων.

Μου έκανε ιδιαίτερη εντύπωση ένα πλήθος από πολύ σπάνιες και ειδικές βιβλιογραφικές πηγές όπως π.χ. το άρθρο «Σφακιά και Σφακιανοί» του Ιωάννη Τσίβη Δικηγόρου – Ιστορικού των Χανίων στο περιοδικό Κρητική Εστία, το άρθρο στο περιοδικό Ελλοπία «Οι εκλιπόντες πολιτικοί από τα Σφακιά» του Ευτ. Μαλεφάκη, καθηγητή της ιστορίας στο Α' Γυμνάσιο Αρρένων Χανίων επιστήμονα με βαθιές γνώσεις στην ιστορία της Κρήτης.

Δεν μπορώ να παραλείψω να αναφερθώ στο πρόλογο του βιβλίου γραμμένο από τον Καθηγητή Πανεπιστημίου και Ιστορικό της Κρήτης Θεοχάρη Δετοράκη όπου φαίνεται η βαθιά εκτίμηση του κ. Δετοράκη στον Συγγραφέα αλλά και η εξαιρετική γνώμη του για την επιστημονική και ιστορική αξία αυτής της προσπάθειας.

Στον πρόλογο, τα λόγια του Δετοράκη δεν είναι άχρωμα και ουδέτερα όπως σε πολλές τέτοιες περιπτώσεις αλλά είναι ουσιαστικά και δείχνουν πραγματική εκτίμηση προς το συγγραφέα και το έργο του.

Εκτενής αναφορά γίνεται στον αρχηγό της τελευταίας επανάστασης που απελευθέρωσε τη Κρήτη τον Μανούσο Κούνδουρο γιατί όπως γράφει ο συγγραφέας, πιστεύεται ότι η προσφορά του δεν έχει αναγνωριστεί όπως θα έπρεπε.

Ο κύριος κορμός της οικογένειας Κούνδουρου μετανάστευσε σταδιακά από τη Χώρα των Σφακιών γύρω στα 1880 στο Άγιο Νικόλαο. Όπως αναφέρεται και στο βιβλίο, οι Κούνδουροι θεωρούνται οι πρώτοι κάτοικοι (ιδρυτές) του Αγ. Νικολάου και η οικογένεια αυτή έπαιξε κεντρικό ρόλο στην οικονομική πολιτιστική και πολιτική ζωή της περιοχής.

Δεν θα μπώ σε ονοματολογία και σε οικογενειακές λεπτομέρειες αν και θα μπορούσε κάποιος να αναφέρει σημαντικά ονόματα όπως αυτό του σκηνοθέτη Νίκου Κούνδουρου, από τις μεγαλύτερες προσωπικότητες του σύγχρονου Ελληνικού κινηματογράφου.

Ο Γιάννης Κούνδουρος με το έργο του έκανε κάτι πολύ σημαντικό. Έγραψε την ιστορία μιας οικογένειας αλλά παράλληλα προσφέρει στους ιστορικούς του μέλλοντος μια σημαντική πηγή πληροφοριών. Ας σκεφτούμε πόσο σημαντικό ρόλο παίζουν πολύ πιο φαινομενικά ασήμαντα πράγματα, όπως

Τον λόγο και την εικόνα διάνθισαν με τη μουσική του, το συγκρότημα ο Μιχ. Πολυχρονάκης

τα διάφορα συμβόλαια αγοραπωλησιών τα προικοσύμφωνα τα πρακτικά δικαστηρίων τα δημοτολόγια κ.α. για τους μετέπειτα ιστορικούς και πως με τα στοιχεία αυτά διασταυρώνουν, συνθέτουν και τεκμηριώνουν τα γεγονότα.

Αλλά και από κοινωνιολογικής πλευράς ένα τέτοιο βιβλίο είναι επίσης μια σημαντική πηγή πληροφοριών που δείχνει σε βάθος χρόνου πως οι κοινωνικές, γεωπολιτικές και οικονομικές συνθήκες επηρεάζουν τη συμπεριφορά των κοινωνιών και δημιουργούν τις μεταναστευτικές ανάγκες του κόσμου και επίσης πως οι κοινωνίες επηρεάζονται από την οικονομική κατάσταση, την ειρήνη και τους πολέμους.

Η φωτογραφία του εξώφυλλου με τα κατάλοιπα των ερειπωμένων σπιτιών στη Χώρα των Σφακιών είναι χαρακτηριστική, όπου φαίνεται γιατί οι Κούνδουροι, αλλά και τόσες άλλες Σφακιανές οικογένειες εγκατέλειψαν τα Σφακιά, που πριν την επανάσταση του Δασκαλογιάννη άκμαζαν, και αναζητήσαν άλλες πατρίδες όπου και μεγαλούργησαν.

Τελειώνοντας θα ήθελα να ευχαριστήσω προσωπικά τον εκλεκτό φίλο Γιάννη Κούνδουρο για

Συγκινημένος ο Γιάννης, παρέλαβε από τα χέρια του Σήφη Μανουσογιάννη, τιμητική πλακέτα, προσφορά της Ένωσης μας.

το εξαιρετικό ιστορικό κείμενο που είναι αποτέλεσμα επίπονης και μεθοδικής προσπάθειας μιας δεκαετίας. Επισκέφτηκε και είχε προσω-

πικές επαφές με όλα τα άτομα που σχετίζονται με την οικογένεια αλλά και με κάθε άλλο άτομο από το οποίο θα μπορούσε να αντλήσει πληροφορίες και κατάφερε να ανακαλύψει κλάδους της οικογένειας ακόμη και μακρινή στη Γεωργία.

Θα μπορούσα να πω πολλά για τον Γιάννη. Η ποιότητα του έργου που παρουσιάζουμε σήμερα είναι ο καλύτερος δείκτης της προσωπικότητας και της λεβεντιάς του Συγγραφέα.

Ο Γιάννης είναι ένας σπουδαίος, ευγενής Σφακιανός».

Τον λόγο και την εικόνα διάνθισαν με τη μουσική τους ο Μιχάλης Πολυχρονάκης και η παρέα του, με τη διακριτική παρουσία συνεργείου βιντεοσκόπησης απ' τον τηλεοπτικό σταθμό Blue Sky, του φίλου Νικηφόρου Κισσανδράκη.

Συγκινημένος ο Γιάννης Κούνδουρος παρέλαβε από τα χέρια του Σήφη Μανουσογιάννη, τιμητική πλακέτα, προσφορά της Ένωσης μας, και συμμετείχε στο κέρασμα που ακολούθησε.

Για 16η χρονιά, αφιερωμένη στη Γυναίκα της Κρήτης ΣΦΑΚΙΑ: “Συνάντηση με την παράδοση”

Σφακιά θα πει παράδοση και δόξα στο λαό μας, υπεύθυνοι στις ρίζες μας και στο πολιτισμό μας (Γιάννης Βάρδας)

Με μεγάλη επιτυχία έγινε και φέτος στις 17 Ιουλίου στη Χώρα Σφακίων, η ετήσια διοργάνωση του “Μουσικοχορευτικού Συλλόγου Σφακίων”, ΣΦΑΚΙΑ: “Συνάντηση με την παράδοση”.

Η εκδήλωση ήταν αφιερωμένη στη Γυναίκα της Κρήτης.

Την παρουσίαση έκανε ο λαογράφος και καλός μαντιναδολόγος **Γιώργος Βιτώρος**. Τιμήθηκαν για τη προσφορά τους στη Κρητική μούσα οι κυρίες: **Κατερίνα Αεράκη, Δέσποινα Ξερουδάκη και Στέλλα Καρτάκη**.

Επίσης τιμήθηκαν οι κυρίες: **Χρυσούλα Σηφογιωργάκη και η Ασπασία Παπαδάκη**, για τη μεγάλη προσφορά τους στο χώρο της παραδοσιακής Κρητικής μουσικής. Τιμήθηκε ακόμα η κα **Δήμητρα Κτιστάκη**, για το μεγάλο ζήλο της να διατηρήσει και αναδείξει την παραδοσιακή Κρητική φορεσιά.

Την εκδήλωση πλούτισαν με τραγούδι και μουσική, οι κυρίες: **Κατερίνα Γαργαλιανούρακη, Γεωργία Νταγάκη, Σούλα Δασκαλομαρκάκη και Μαρία Σκουλά**.

Ήταν μια υπέροχη βραδιά, με μεγάλη κοσμοσυρροή και πολύ κέφι.

Η βραδιά που ήταν αφιερωμένη στην Γυναίκα της Κρήτης, πλαισιώθηκε από τις πιο γνωστές Κρητικές Καλλιτεχνίδες: **Γ. Νταγάκη, Μ. Σκουλά, Σ. Δασκαλομαρκάκη και Κ. Γαργαλιανούρακη**, που με τα τραγούδια τους ξεσήκωσαν τους ντόπιους αλλά και τους εκατοντάδες επισκέπτες.

Ευχόμαστε, οι οραματιστές του θεσμού, ο ακούραστος **Σήφης Παπασηφάκης** υπεύθυνος χοροδιδάσκαλος και συνδιοργανωτής, μαζί με τον πρόεδρο του “Μουσικοχορευτικού Συλλόγου Σφακίων” **Μανώλη Φασούλάκη** και όλα τα παιδιά που βοήθησαν στην επιτυχία της εκδήλωσης, να μας χαρίζουν κάθε χρόνο, αυτές τις υπέροχες βραδιές, με τον τρόπο που αυτοί ξέρουν να τις διοργανώνουν.

Γιορτή της γραβιέρας

Στις 15 Αυγούστου στην Ανώπολη Σφακίων

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε και φέτος η γιορτή της Γραβιέρας στην Ανώπολη Σφακίων, με την συμμετοχή πλήθους κόσμου, από τη περιοχή των Σφακίων αλλά και πολλών φίλων από όλη τη Κρήτη και Αθήνα.

Τα παιδιά του “Πολιτιστικού Συλλόγου Ανώπολης”, είχαν ετοιμάσει πλουσιοπάροχα, εξαιρετικές νοστιμιές, με Σφακιανό τσιγαριστό κρέας, σπιφάδο, παραδοσιακό βραστό με πιλάφι, νοστιμότατη Ανωπολίτικη γραβιέρα και μέλι. Οι τάβλες τους, αρχοντικά στρωμένες.

Η όμορφη βραδιά πλαισιώθηκε από τα παιδιά του “Μουσικοχορευτικού Συλλόγου Σφακίων”, που χόρευαν κατενθουσιάζοντας τους παρευρισκομένους.

Η υπέροχη μουσική και το τραγούδι του συγκροτήματος των **Νίκου και Ζήνου Περούλακη** και των συνεργατών τους, κράτησαν το κέφι ζωντανό μέχρι το πρωί.

Ο **Γιώργης Πρωτοπαπαδάκης**, πρόεδρος του “Πολιτιστικού Συλλόγου Ανώπολης”, στη σύντομη ομιλία του, αφού μας καλωσόρισε, αναφέρθηκε “...στη προσπάθεια που κάνουν οι κτηνοτρόφοι και αγρότες, για να κρατήσουν ζωντανή την ύπαιθρο, προπαντός οι νέοι και να μπορέσουν να επιβιώσουν, προσφέροντας αγνά προϊόντα της μάνας Σφακιανής γης...” και συνέχισε: “Εκ μέρους όλων των μελών του συλλόγου μας, σας καλωσορίζουμε και στη φετινή μας γιορτή γραβιέρας. Εσείς ήρθατε για να γιορτά-

Ο **Γιώργης Πρωτοπαπαδάκης**, (επάνω), πρόεδρος του “Πολιτιστικού Συλλόγου Ανώπολης”, καλωσόρισε τους εκατοντάδες του κόσμου που παραβρέθηκε στην φετινή Γιορτή Γραβιέρας. Οι τάβλες τους, ήταν αρχοντικά στρωμένες, με όλα τα παραδοσιακά φαγητά και προϊόντα της περιοχής.

σετε μαζί μας παρά τους χαλεπούς καιρούς και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει το κάθε νοικοκυριό. Γι'αυτό και μείς, από τη Λευκορήϊκη Ανώπολη, σας λέμε δεν υπάρχει καιρός για χάσιμο. Αν έχουμε κάτι στα χέρια μας που μπορεί να μας κρατήσει ζωντανούς και που σε κάθε γωνιά της Ελλάδας γνωρίζουμε να καλλιεργούμε και από αυτό να παράγουμε διατηρώντας τη ταυτότητα μας ως Έλληνες είναι η Γη μας...”

Και καταλήγοντας, αναφέρθηκε στη παραγωγή του ονομαστού Σφακιανού μελιού και την συμβολή των κτηνοτρόφων στην εξακουστή παραγωγή τυροκομικών προϊόντων.

Τέλος, αναφέρθηκε και στη συμβολή του νεοσύστατου **συνεταιρισμού** και στη ανάγκη επιτυχίας του για την στην ανάπτυξη του περήφανου και φιλόξενου τόπου μας. **Σ. Μαν**

Η όμορφη βραδιά πλαισιώθηκε από τα παιδιά του “Μουσικοχορευτικού Συλλόγου Σφακίων”, που χόρευαν κατενθουσιάζοντας τους παρευρισκομένους.

Πολιτιστικό Καλοκαίρι στα Σφακιά

Με το κάλεσμα της δημοτικής αρχής και τις ευχές όλων μας στους χαλεπούς καιρούς που ζούμε όχι μόνον της οικονομικής ένδειας, αλλά και της πολιτιστικής υποκουλτούρας, στα Σφακιά πραγματοποιήθηκαν το καλοκαίρι, αρκετές πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις, με επίκεντρο το Ιστορικό Κάστρο του Φραγκοκάστελλου.

. Στις **25 Ιουλίου** μαθητική συναυλία από σπουδαστές του δήμου Σφακίων, με τη καθοδήγηση της κας **Ελισάβετ Βερούλη** - καθηγήτριας μουσικής (κιθάρα, πιάνο) και του **Γιώργου Μαγγελάκη** Λύρα.

. Στις **4 Αυγούστου** συναυλία παραδοσιακής μουσικής με το **Γιώργο Μαγγελάκη** και το συγκρότημα του.

. Στις **6 Αυγούστου** ο καταξιωμένος **Στέλιος Μπικιάκης** σε συναυλία, παραδοσιακής Κρητικής μουσικής

. Στις **8 Αυγούστου** τοπικά συγκροτήματα Σφακίων με μουσική ριζίτικο και χορό, με τους: **Γιώργο Χαιρέτη, Κωσταντίνο Σκουλούδη, Γιώργο Μαγγελάκη, Νίκο Καρκάνη, Τάσο Μπούχλη, Αλέκο Καπριδάκη, Γιάννη Γιανουλάκη, Πέτρο Σοφούλη, Μανούσο Σφηνιά και τη Ριζίτικη ομάδα Ασκύφου.**

γραφίας Ιστορικός και Θρησκευτικός Τουρισμός

12 Αυγούστου Θεατρική παράσταση καραγκιόζη “**Η μαγεμένη βασιλοπούλα**” για τους μικρούς μας φίλους.

Στις **13 Αυγούστου** ο μεγάλος **Νίκος Σκουλάς** σε μια ανεπανάληπτη βραδιά

Στις **17-25 Αυγούστου** έκθεση φωτο-

Η εκδήλωση αυτή, πραγματοποιήθηκε από το Δήμο Σφακίων, τη κοινωφελή επιχείρηση του Δήμου σε συνεργασία με Κρητικό επιχειρηματικό περιοδικό και την Ομοσπονδία Κρητικών Σωματίων.

Στις **25 Αυγούστου** πραγματοποιήθηκε στις 8 το βράδυ, στο Φραγκοκάστελλο, εκδήλωση με ομιλίες για τον Ιστορικό Θρησκευτικό τουρισμό και τη Κρητική διατροφή. Μίλησαν η αντιπεριφερειάρχης κοινωνικής πολιτικής **Θεανώ Βρέντζου** και ο Λέκτορας του Πολυτεχνείου Κρήτης **Γεώργιος Ατσάλκης**. Χαιρετισμό απεύθυνε ο δήμαρχος **Π. Πολάκης** και ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Κρητικών Σωματείων κ. **Πατεράκης Μανώλης** συνδιοργανωτής της εκδήλωσης που συμμετείχε η ομοσπονδία.

Η εκδήλωση πλαισιώθηκε μουσικά και χορευτικά από τα παιδιά του Ασκύφου

Τέλος πραγματοποιήθηκε μεγάλη συναυλία με το **Μιχάλη Τζουγανάκη**, τα έσοδα της οποίας διατέθηκαν για το Περιφερειακό Πολυδύναμο Ιατρείο Σφακίων

. Αδελφοποίηση Δήμων: Σφακίων και Πωγωνίου . Τιμές στον ήρωα Χατζη- μιχάλη Νταλιάνη

Τιμήθηκαν δυό μεγάλοι ήρωες από το πάνθεον της νεότερης Ελληνικής ιστορίας στα Σφακιά, το Σάββατο 22 και την Κυριακή 23 Ιουνίου. Ο Χατζημιχάλης Νταλιάνης από την Ηπειρο, ο ένας, που έπεσε μαχόμενος στο Φραγκοκάστελλο και ο Γιάννης Βλάχος ή Δασκαλογιάννης, ο επαναστάτης από την Ανώπολη Σφακίων.

Το Σάββατο 22 Ιουνίου και ώρα 19:30 πραγματοποιήθηκε στο Φραγκοκάστελλο Σφακίων, η αδελφοποίηση Δήμου Σφακίων και του Δήμου Πωγωνίου.

Ένα περίπου χρόνο πριν, είχε γίνει στο Δελβινάκι της Ηπείρου, η αδελφοποίηση του Δήμου Πωγωνίου, με τον Δήμο Σφακίων.

Ως γνωστόν το Δελβινάκι του Δήμου Πωγωνίου Ιωαννίνων, είναι ο τόπος καταγωγής του Χατζημιχάλη Νταλιάνη, ο οποίος ηγήθηκε της επανάστασης των Κρητών κατά του τουρκικού ζυγού και άφησε την τελευταία του πνοή στη Μάχη του Φραγκοκαστέλλου στις 18 Μαΐου του 1828.

Το εορταστικό μέρος ξεκίνησε με επιμνημόσυνη δέηση στη προτομή του Χατζημιχάλη Νταλιάνη, υπογραφή πρωτόκολλου αδελφοποίησης Δήμου Σφακίων και Δήμου Πωγωνίου, χαιρετισμός από επισήμους, καθώς και η κεντρική ομιλία από τον κ. Πολέντα Μανούσο - Υποστράτηγο ε.α. πρό εδρου της Ένωσης Αποστράτων Αξιωματικών Ν. Χανίων. Ο κ. Πολέντας, στην εμπειριστατωμένη ομιλία του, αφού έδωσε την ανθρωπογεωγραφία της πατρίδας του Χατζημιχάλη Νταλιάνη - το Δελβινάκι, έκανε μια σύντομη αναδρομή στην ιστορία της Κρήτης, από τους προϊστορικούς χρόνους μέχρι την έλευση του Νταλιάνη στη Γραμβούσα, εξιστόρησε με γλαφυρότητα τα γεγονότα της αναμέτρησης του Χατζημιχάλη Νταλιάνη με τον Μουσταφά πασά, στον κάμπο του Φραγκοκαστέλλου, αναφέρθηκε στον ονομαστό θρύλο των "Δροσουλιτών" κατέληξε την ομιλία του, λέγοντας "... κλείνοντας θα ήθελα να αναφέρω ότι, σήμερα ήρθαμε εδώ, για να τιμήσουμε αυτή την ηρωική μορφή, τον αθάνατο και λεοντόθυμο ήρωα Χατζημιχάλη, αυτόν

που σφράγισε με το σφρίγος και την ορμή της λεβεντιάς του, το κάστρο στο οποίο βρισκόμαστε σήμερα και να ανάψουμε μια λαμπάδα για την ψυχή του ίδιου και των συμπολεμιστών του, αυτόν που η πατρίδα μας δεν τον έχει τιμήσει, όσο εκείνος την τίμησε.

Στα καλέσματα του Μουσταφά για να εγκαταλείψει το νησί, ο Χατζημιχάλης, όπως προαναφέρθηκε, απάντησε, «Μουσταφά, Ηθλα εις την Κρήτη να πολεμήσω τους Τούρκους με τα παλικάρια μου και όπου θέλει ο Θεός ας δώσει την νίκη". Η απάντηση αυτή, τον κατέστησαν έναν σύγχρονο Λεωνίδα. Το παράδειγμά του στο δρόμο της εθελουσίας, ακολούθησαν οι αγωνιστές της Κρήτης και οι αγωνιστές του ΟΧΙ του 40, που όρθωσαν το ανάστημά τους σε δύο αυτοκρατορίες.

Ο ηρωικός αγώνας και η θυσία του Χατζημιχάλη και των υπερασπιστών του κάστρου, τροφοδότησαν τις δεκάδες κινήματα των υποδούλων. Η συνθηκολόγηση θα ήταν ακακήμηνη των αξιών, ο αποπροσανατολισμός των νέων με τα λάθος ινδάλματα και τα λάθος μηνύματα, αυτά και άλλα πολλά αποτελούν μικρές πολιορκίες. Η αντιμετώπισή τους απαιτεί γνώση, δηλαδή παιδεία και ισχυροποίηση του κυττάρου που λέγεται Ελληνική οικογένεια. Ακόμη, σήμερα, που η οικονομική κατάσταση, η δική μας και της χώρας μας, είναι δύσκολη, ένα είναι σίγουρο, ότι εμείς οι Έλληνες ξέρουμε να πολεμούμε στα δύσκολα και να μην προοίμια από αντιξοότητες. Έτσι λοιπόν και τώρα θα τα καταφέρουμε, αρκεί να είμαστε ενωμένοι, να αντλήσουμε από τις αστείρευτες δυνάμεις που έχουμε σαν Λαός μέσα μας και να πιστέψουμε σ' αυτές".

Η τελετή συνεχίστηκε μέσα στο Φρούριο του Φραγκοκαστέλλου, με ομιλίες των Δημάρχων, ανταλλαγές δώρων και παραδοσιακούς χορούς από την Ηπειρο και την Κρήτη.

Κατάθεση στεφάνων στην αντρίαντα του Χατζημιχάλη Νταλιάνη, από τους δημάρχους των αδελφοποιημένων δήμων Πωγωνίου - Σφακίων, κ. Καψάλη και Π. Πολάκη.

Απίστευτα μεγάλη ήταν η συμμετοχή των Σφακιανών, στις εκδηλώσεις αδελφοποίησης των Δήμων. Στιγμιότυπο, μέσα στο Φρούριο του Φραγκοκαστέλλου.

Ανταλλαγή δώρων ανάμεσα στους δημάρχους των αδελφοποιημένων δήμων Σφακίων - Πωγωνίου.

Τιμήθηκε η Επανά- σταση του Δασκαλογιάννη

Η εκδήλωση στην Ανώπολη άρχισε το πρωί της Κυριακής, με επιμνημόσυνη δέηση στον ανδριάντα του Δασκαλογιάννη στην πλατεία του χωριού.

Συμμετείχαν πολιτικές, εκκλησιαστικές και στρατιωτικές Αρχές, άγημα του Πολεμικού Ναυτικού και η μπάντα της 5ης Μεραρχίας Κρητών.

Την κυβέρνηση εκπροσώπησε ο υφυπουργός Μανούσος Βολουδάκης, ενώ χαιρετισμό απηύθυναν ο δήμαρχος Σφακίων Παύλος Πολάκης και ο αντιπεριφερειάρχης Χανίων Απόστολος Βουλγαράκης. Σύντομη ομιλία παρέθεσε ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Απόστολος Παπαϊωάννου ενώ κεντρικός ομιλητής ήταν ο πρόεδρος της Ένωσης Απανταχού Σφακιανών Σήφης Μανουσογιαννάκης.

Ακολούθησαν καταθέσεις στεφάνων, ενός λεπτού σιγή, ριζιπτικά τραγούδια και χορός από τον Μουσικοχορευτικό Σύλλογο "Τα Σφακιά".

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΣΦΑΚΙΩΝ

Στην ομιλία του ο Δήμαρχος Σφακίων, είπε, μεταξύ άλλων: "... η θυσία του Δασκαλογιάννη είναι ένας φάρος που μένει στους αιώνες και με τον οποίο πρέπει να μπολιαστεί η καινούργια γενιά με το εξεγερτικό πνεύμα της εποχής που λίγοι άνθρωποι μπορούν να τα βάλουν με πολλούς που φαίνονται ανίκητοι κάτι που και σήμερα πρέπει να βρει εφαρμογή στα μνημονιακά δεινά που περνά η χώρα μας".

Ο Σ. ΜΑΝΟΥΣΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ

Στην ομιλία του, ο πρόεδρος της Ένωσης των Απανταχού Σφακιανών, Σήφης Μανουσογιαννάκης, αναφέρθηκε στην μεγάλη προσωπικότητα του Δασκαλογιάννη, επισημαίνοντας ότι "... δεν είχε υπηρετήσει ποτέ στις αυλές των πασάδων, όπως άλλοι πρωτοκαπετάνιοι του 1821, ούτε στρατεύθηκε σαν αρματολός".

Στη συνέχεια αναφέρθηκε στις κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες της εποχής, επισημαίνοντας ότι οι Σφακιοί του τότε σύμφωνα με τις ιστορικές πηγές, «ήταν άνδρες ωραίοι, ευσταλείς, γενναίοι και σχετικώς ευκατάστατοι, με την ευφυΐα, την εργατικότητα και την ευελιξία τους. Δημιουργούσαν περιουσίες και σχέσεις και ξεχώριζαν στις κοινωνίες που ζούσαν σε όλες τις εποχές».

Όσον αφορά το σχεδιασμό της επανάστασης, εξήγησε πως «ο Δασκαλογιάννης, όντας άριστος γνώστης της κατάστασης που επικρατούσε στην σκλαβωμένη από τους Τούρκους Κρήτη, πρέπει να γνώριζε σίγουρα ότι οι πεδινόι Κρητικοί δεν θα σηκώνονταν μαζί του. Ήταν άλλωστε, έναν αιώνα άοπλοι και άμαθοι των όπλων, σε αντίθεση με τους Σφακιοπούς που οπλοφορούσαν από νήπια». Εξιστορώντας τα γεγονότα, τον σχεδιασμό και την έναρξη της Επανάστασης ο

Ακολούθησε ένα παραδοσιακό κέρασμα στους προσκεκλημένους από τον Δήμο Σφακίων. Σήφης Μανουσογιαννάκης ανέφερε ότι «κατά τα τουρκικά αρχεία, στις 28 Μαΐου ο αρχηγός του στρατού που είχε εντολή να χτυπήσει τους επαναστάτες, αναφέρει ότι, οι προσπάθειές του να ησυχάσει τους Σφακιοπούς απέτυχαν.

Ο κεντρικός ομιλητής της εκδήλωσης, Πρόεδρος της Ένωσης των Απανταχού Σφακιανών Σ. Μανουσογιάννης

Ο ηγούμενος του Πρέβελη και ο επίσκοπος Αρκαδίας (Μεσαράς) που έστειλε για συμφωνίες εκδιώχθηκαν από τον Δασκαλογιάννη.

Αναφορικά με τις μάχες, ο ομιλητής σημείωσε ότι «η υπεροχή των Τούρκων σε αριθμό και η απουσία βοήθειας, ανάγκασαν τον Δασκαλογιάννη να αναδιπλωθεί στα βουνά και τα περάσματα. Ο αρχηγός, απογοητευμένος από την απατηλή στάση των Ρώσων, συγκέντρωσε όλα τα τμήματα στις πύλες των Σφακίων, όπου ο τόπος ευνοούσε τους επαναστάτες καθώς οι Τούρκοι έπρεπε να περάσουν από φαράγγια και άνωδρα βουνά. Οι Σφακιοί τους περιέμεναν παντού, τους αιφνιδίαζαν, κυλούσαν ακόμη και βράχους από τις πλαγιές και τους αποδεκάτιζαν. Οι στρατιώτες που προχωρούσαν συνταγμένοι μαζί με τα υποζύγια δεν μπορούσαν να αμυνθούν σ' αυτή την πρωτοφανή μορφή πολέμου. Οι μέρες περνούσαν. Δίψα και ζέση βασάνιζε τους εισβολείς. Οι Σφακιοί έδιδαν και μάχες στην είσοδο κάθε χωριού. Οι Τούρκοι περνούσαν αφήνοντας εκατοντάδες νεκρούς στα

Κατάθεση στεφάνων στην αντρίαντα του Δασκαλογιάννη από τους Δημάρχους Σφακίων Π. Πολάκη και Πωγωνίου κ. Καψάλη.

λαγκοπεράματα και στα ποροφάραγγα. Αλλά και οι Σφακιοί βρίσκονταν σε τραγική θέση, Όλα τα χωριά κομμένα. Τα κοπάδια, τα σπία, οι σοδείες λεηλατημένες. Και έφταναν οι ψυχρές μέρες του Φθινοπώρου».

Φτάνοντας στην παράδοση του Δασκαλογιάννη, ο ομιλητής ανέφερε ότι «παρά τις αντιδράσεις των πρωτοκαπετάνιων του, αποφάσισε να παραδοθεί. Τον συνόδευσαν μάλιστα τιμητικά και αρκετοί από τους συντρόφους του ως τα σύνορα των Σφακίων. Αλλά οι Τούρκοι τους παγίδευσαν όλους και τους οδήγησαν στο Μεγάλο Κάστρο, όπου βασανίστηκαν απάνθρωπα στον λιμανόπυργο του Κάστρου, και τελικά όσοι επέζησαν δραπετεύσαν. Στις 17 Ιουνίου 1771 το πρωί, ο Δασκαλογιάννης βρήκε φρικτό θάνατο από τα βασανιστήρια»

Κλείνοντας την ομιλία του, ο Σ. Μανουσογιαννάκης ανέφερε: «Ας τον έχουμε πάντα στη σκέψη μας τον Δασκαλογιάννη και οδηγό μας και ας γονατίσουμε ευλαβικά μπροστά στο μεγαλείο του, στη μεγάλη θυσία και προσφορά του για το γένος μας...»

Ας αναλογιστούμε ότι όταν κάνεις μια επανάσταση δεν γνωρίζεις το αποτέλεσμα, αλλά αξία έχει να τολμάς... Ας τολμήσουμε λοιπόν να διανθίσουμε τη ζωή μας με πράξεις γενναίες, που θα τον κάνουν υπερήφανο για τους απογόνους του...»

